Наша Свабода

№71(158) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

11 ЛІПЕНЯ 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

«Пяцёрка» нарэшце дамовілася

9 ліпеня адбылася чарговая кааардынацыйная сустрэча пяці патэнцыйных кандыдатаў у прэзідэнты Беларусі ад шырокай грамадскай кааліцыі. Паводле звестак БелаПАН, на ёй вызначаны прынцыпы вылучэння адзінага кандыдата. Сярод асноўных крытэрыяў, якімі вырашана кіравацца пры вызначэнні адзінага кандыдата, — колькасць подпісаў за рэгістрацыю, рэйтынг прэтэндэнта і яго дынаміка, наяўнасць арганізацыйных структураў і іх колькасны склад.

Яшчэ раз пацверджаныя дамоўленасці аб тым, што на выбары «пяцёрка» ідзе адзінай камандай і прытрымліваецца прынцыпу вылучэння адзінага кандыдата пасля збору неабходнай колькасці подпісаў, хаця ў апошнім пытанні не выключаная карэкціроўка. 15 ліпеня адбудзецца чарговая сустрэча «пяцёркі», на якой павінны быць вызначаныя наступныя крокі.

Каментуючы БелаПАН вынікі сённяшняй сустрэчы, патэнцыйны кандыдат у прэзідэнты Міхаіл Чыгір адзначыў, што яна прайшла ў «спакойнай атмасферы». «Ва ўсіх праглядалася такая ўпэўненасць, што мы дамовімся, што і я нарэшце паверыў: так яно і будзе, і мы выйдзем на адзінага кандыдата», — сказаў Чыгір. На яго думку, калі ўжо зараз назваць імя «першага ў спісе», гэта абцяжарыць збор подпісаў. Таму трэба даць магчымасць сабраць подпісы ўсім прэтэндэнтам і толькі потым вызначацца. Пры гэтым, лічыць Міхаіл Чыгір, колькасць сабраных подпісаў не павінна быць вызначальным крытэрыем у выбары адзінага кандыдата.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Чыгір можа пакінуць палітыку

Магчымы кандыдат у прэзідэнты Беларусі Міхаіл Чыгір, у выпадку пераабрання Аляксандра Лукашэнкі на другі прэзідэнцкі тэрмін, пакіне палітычную дзейнасць і вернецца ў бізнес. Пра гэта былы кіраўнік Кабінета міністраў Беларусі заявіў 8 ліпеня ў Маладзечне падчас сустрэчы з журналістамі.

Пры гэтым прэтэндэнт на пасаду прэзідэнта зазначыў, што не збіраецца ў выпадку няўдачы на выбарах эміграваць з Беларусі. Закранаючы ж тэму вылучэння адзінага кандыдата ад дэмакратычных сілаў, Міхаіл Чыгір выказаў думку, што такі кандыдат можа з'явіцца толькі пасля рэгістрацыі кандыдатаў у прэзідэнты Беларусі.

Канстанцін УВАРАЎ

Судзяць агента 0001

У Мінску пачаўся першы ў навейшай гісторыі Беларусі працэс над шпіёнам. З такім абвінавачваннем прадстаў перад суддзямі грамадзянін Германіі Крыстафер Лец. Праўда, нюансы справы стануць вядомыя грамадскасці няхутка — працэс праходзіць за зачыненымі дзвярыма.

Суд пачаўся ўчора ў Беларускім ваенным судзе. Старшыня ваеннага суда Павал Лізуноў, тлумачачы, чаму працэс закрыты ды праходзіць у падначаленым яму ведамстве, спаслаўся на артыкул Крымінальна-працэсуальнага кодэксу, дзе гаворыцца пра дзяржаўныя сакрэты. Пяцідзесяціртохгадовы Крыстафер Лец, быццам бы, улез у гэтыя сакрэты з галавой і цяпер прыйдзецца захоўваць рэжым сакрэтнасці. Відаць, з гэтай прычыны нават прозвішчаў народных засядацеляў журналістам не назвалі. Абмежаваліся прозвішчам суддзі Давыдава, які будзе ўзначальваць калегію суддзяў.

Праца суддзяў адказная, хаця і не скажаш, што вельмі цяжкая. Усяго шэсць тамоў справы, столькі ж сведкаў. Няшмат, калі параўнаць з апошнімі «палітычнымі «працэсамі ў Беларусі, але ўсё ж па падазрэнні ў шпіянажы замежніка судзяць упершыню. Раней падазроных шпіёнаў альбо высылалі, альбо збівалі паветраныя шары, на якіх яна спрабавалі у нас прабрацца. Цяпер усё больш цывілізавана. Абвінавачанага сцерагуць з дзесятак ахоўнікаў у вайсковай вопратцы і стольні ж у цывільным, падтрымліваюць пад рукі, даюць яму лекі ды забяспечваюць доктарам. Медыцынская дапамога сапраўды можа спатрэбіцца. Крыстафер Лец з цяжкасцю падняўся на трэці паверх, дзе праходзіць працэс, і адзінае, што сказаў журналістам, што ён хворы.

Колькі часу зойме суд, невядома. А расследаванне справы Леца цягнулася амаль год, з верасня 2000 года, калі ён быў затрыманы. Гэта адбылося ў Маскве. На момант арышту немец працаваў у амерыканскай наўрадавай арганізацыі Цэнтр стратэгічных даследаванняў імя Маршала, выкладаў для былых вайскоўцаў краінаў СНД. Расейскія контрвыведнікі па замове беларускіх чэкістаў затрымалі яго і перадалі ў Мінск. Нашыя чэкісты ўжо не хаваюць звестак, што Лец быццам бы займаўся вярбоўкай агентаў сярод грамадзянаў Беларусі, але не называюць, на якую краіну ён працаваў.

Калі Лец сапраўды шпіён, то сядзець яму ў адной з беларускіх турмаў ад 7 да 15 гадоў, як вырашыць суд. Праўда, бывае, што шпіёнаў абменьваюць ці адпускаюць па амністыі. І першае, і другое пакуль падаецца малаверагодным. Хадзілі чуткі, што Аляксандр Лукашэнка ўжо спрабаваў памяняць Леца на Паўла Барадзіна, калі той сядзеў у бруклінскай турме Нью-Йорка, але амерыканцы быццам не пагадзіліся. А зараз, калі Барадзін на волі, тым больш абменьваць няма на каго — беларускіх шпіёнаў на Захадзе чамусьці не затрымліваюць. Альбо шукаюць дрэнна, альбо няма каго шукаць, бо вартыя ўвагі сакрэты засталіся толькі ў нас.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Агітацыя на вадзе

Сябры Маладога Фронту правялі агітацыйную перадвыбарную акцыю на Цнянскім вадасховішчы. Яны плылі па ім на двух катамаранах, паміж якімі была расцяжка з эмблемай перадвыбарнай кампаніі – узыходзячым сонейкам.

Помнік Купалу ў Маскве

Па ініцыятыве маскоўскіх беларусаў, у сталіцы Расіі ў наступным годзе да 120-ых угодкаў з дня народзінаў паэта з'явіцца помнік Янку Купалу. Ён паўстане ў раёне Беларускага вакзала. Адпаведную пастанову ўхваліла нядаўна мемарыяльная камісія маскоўскай мэрыі.

Энергадаўгі не даруюць

Беларускія спажыўцы энергіі па-ранейшаму маюць запазычанасці па аплаце за яе. Зараз запазычанасць складае 500 мільярдаў рублёў. Сёлета 3 тысячы з іх ужо былі адключаныя ад энергаліній, а многім падача электра- і цеплаэнергіі абмяжоўвалася.

БДЭУ ў Кітаі

У кітайскай правінцыі Цьзянсу будзе адкрыты філіял падрыхтоўчага аддзялення Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта. Раней кітайцам даводзілася прыязджаць на падрыхтоўчыя курсы ў Мінск. Дарэчы, яны складаюць 62% ад усіх замежнікаў, што навучаюцца ў БДЭУ.

Купалле... з танкам

Як паведаміла Радыё «Рацыя», жартаўнікі адзначылі ў Мінску нядаўняе Купалле... з танкам. Былыя афіцэры выгналі танк Т-72 з адной вайсковай часткі Мінскага гарнізона, паставілі яе каля часткі і расклалі вогнішча. Потым танк гэтак жа непрыкметна вярнулі на месца.

«Маскоўскія» фальшыўкі

Дзве фальшывыя 100-доларавыя купюры былі канфіскаваныя днямі ў казіно брэсцкага рэстарана «Масква». Імі спрабаваў разлічыцца адзін з мясцовых жыхароў, работнік таварыства з абмежаванай адказнасцю.

Доўгачаканая палёгка

Беларуская канфедэрацыя творчых саюзаў, а разам з ёй саюзы архітэктараў, мастакоў, пісьменнікаў, кампазітараў, тэатральных дзеячаў і іншыя нарэшце вызваленыя ад падаткаў на прыбытак і дададзеную вартасць.

Папаўся на дзвярах

Вілейская міжраённая пракуратура арыштавала начальніка мясцовай пажарнай часткі. Пад пагрозамі штрафу за парушэнні правілаў пажарнай бяспекі ён вымагаў ад бізнесоўцаў прэзентаваць яму дзверы.

Дом Домаша

Фота Ул.ШЛАПАКА

Руководитель «Региональной Беларуси» Семён Домаш, как и обещал как-то на одной из пресс-конференций, на прошлой неделе пригласил журналистов к себе в Гродно.

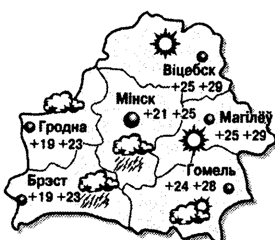
В первую очередь кандидат в президенты познакомил их со своими родными – женой Зоей Фёдоровной, старшим сыном Дмитрием и его женой, младшим Александром и его невестой. Семья Домашей была в тот день не полной: четырёхлетний внук Артём сейчас находится у других бабушки и дедушки. С самого начала Семен Домаш заявил, что скрывать от журналистов ему нечего, и они могли перемещаться по дому, как им заблагорассудиться, снимать всё фотоаппаратами и видеокамерами. Были открыты даже двери спальни. Семён Домаш первым из всех кандидатов в президенты показал представителям СМИ свою семью и дом.

Между тем, поездка в Гродно не была случайной. Поводом стал интерес журналистов насчёт того, в какой стадии находится сейчас судебное разбирательство, связанное с его домом по улице Лермонтова, 38, который теперешние власти пробуют отобрать у бывшего руководителя областной гродненской администрации. С.Домаш подробно рассказал всю историю дома, причём начиная с 1938 года, когда тот был построен, и заканчивая последним судебным решением, которое было инициировано по личному приказу Александра Лукашенко. Журналисты были ознакомлены с документами, которые подтверждают правоту владельца дома в судебном споре, также была прослушена запись с селекторного совещания, на котором А.Лукашенко приказал «вернуть дом Домаша в собственность государства». Кроме того, журналисты имели возможность посмотреть фильм Азаренка, в котором содержатся клеветнические и оскорбительные высказывания в адрес Семена Домаша. По этому поводу он, кстати, 29 июня обратился в суд Первомайского района Минска с иском о защите чести и достоинства.

На «десерт» журналисты посетили гродненский Старый замок, древнюю Коложскую церковь, прошлись по старому городу, реставрация которого началась в бытность С.Домаша руководителем горисполкома и облисполкома. Однако вернёмся к истории вокруг домашевского дома. Всё началось довольно давно – 8 лет назад. После гибели в 1993 году председателя Гродненского облисполкома Дмитрия Арцимени правительство приняло решение об охране председателей облисполкомов и Советов депутатов, в том числе, и по их месту жительства.

Окончание на стр.3

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 1415

ГРАФІЦІ

Зноў суд над Шыдлоўскім

25 ліпеня ў судзе Партызанскага раёна Мінска пачнецца суд над Аляксеем Шыдлоўскім і яшчэ трыма актывістамі маладзёжнага руху «Зубр» — Сяргеем Коктышам, Аляксандрам Ермаковым і Анатолем Алізарам. Яны абвінавачваюцца па артыкуле 341 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (апаганенне збудаванняў і пашкоджанне маёмасці) за тое, што ў лютым гэтага года нанеслі графіці на будынак выканкама Партызанскага раёна Мінска і яшчэ некалькі дамоў.

У выпадку прызнання іх віны маладым людзям пагражае пакаранне ў выглядзе грамадскіх работ, штрафу або арышту на тэрмін да трох месяцаў.

Трэба адзначыць, што Аляксей Шыдлоўскі ў 1997-1998 гадах адбыў паўтара года зняволення ў калоніі ўзмоцненага рэжыму за нанясенне палітычнага антыпрэзідэнцкага графіці, а таксама за зняцце з будынка Стаўбцоўскага райвыканкама дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь і замену яго на гістарычны бел-чырвона-белы сцяг.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Кампенсацыя за шкоду

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя аднавіла збор платы за ўвоз у Беларусь азонаразбуральных рэчываў.

Як паведамілі ў службе інфармацыі мінпрыроды, такая мера адпавядае патрабаванням Манрэальскага пратакола па рэчывах, якія разбураюць азонавы слой, і пастанове ўрада.

У сувязі з гэтым рашэннем юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі пры атрыманні разавага дазволу на ўвоз у Беларусь азонаразбуральных рэчываў і прадукцыі, што іх утрымлівае, павінны ўносіць суму ў памеры 0,6 мінімальнай заработнай платы за кожны кілаграм азонаразбуральных рэчываў, уключна і тых, што ўтрымліваюцца ва ўвозімай прадукцыі.

Плата за ўвоз гэтых рэчываў была часова адмененая пастановай Савета міністраў ад 28 кастрычніка 1999 года дзеля стварэння больш спрыяльных эканамічных умоваў перад забаронай ужывання з 1 студзеня 2000 года азонаразбуральных рэчываў, што маюць высокі разбуральны патэнцыял.

БелаПАН

АВІЯЦЫЯ

Паўсотні «мінімалак» за пасадку

50 мінімальных зарплат у даход Беларусі пералічыў грамадзянін Германіі Эрхард Фольк, які прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за парушэнне правілаў міжнародных палётаў.

1 красавіка гэтага года Эрхард Фольк на самалёце М-12 «Касатка» ажыццявіў вымушаную пасадку ў Брэсцкім аэрапорце. Па гэтым факце была ўзбуджаная крымінальная справа. Падчас следства, якое вяла рэспубліканская транспартная пракуратура, высветлілася, што лётчык не меў злога намеру і вымушаны быў сесці, паколькі самалёт быў няспраўны (перагарэлі генератары, адсутнічала радыёсувязь і г.д.). Іншы лётчык на яго месцы мог бы не справіцца з кіраваннем, але Фолька выратавала веданне мясцовасці — ён неаднаразова садзіўся ў гэтым аэрапорце.

Улічваючы тую акалічнасць, што лётчык не меў злога намеру і поўнасцю прызнаў сваю віну, суд прызначыў яму пакаранне ў выглядзе штрафу ў 50 мінімальных зарплат.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Татальная падпіска

Мясцовая дзяржаўная газета плюс адна рэспубліканская павінны быць у кожным доме Магілёўскай вобласці. Такую задачу на трэці і чацвёрты кварталы гэтага года паставіў перад сваімі падначаленымі старшыня Магілёўскага аблвыканкама Барыс Батура падчас паседжання абласнога выканаўчага камітэта 9 ліпеня.

Паводле словаў загадчыка аддзела па друку аблвыканкама Фёдара Лісовіча, у вобласці выдаецца 26 дзяржаўных газет: 21 раённая, 2 гарадскія, 2 абласныя і адна аблсельгасхарча. Асноўную заклапочанасць уладаў выклікае дзейнасць на тэрыторыі вобласці некаторых недзяржаўных выданняў: раённых газет «Региональные ведомости», «Беларускі ўсход», магілёўскай «Де-факто» і дзвюх крычаўскіх. Астатнія недзяржаўныя СМІ, паводле словаў Лісовіча, так ці інакш падкантрольныя выканаўчай уладзе.

Цікавасць аблвыканкама да мясцовых выданняў абвастрылася ў сувязі з прэзідэнцкімі выбарамі. Таму, напрыклад, старшыня Бабруйскага гарвыканкама Міхаіл Бандарэнка запэўніў аблвыканкам, што пра магчымых кандыдатаў на пасаду прэзідэнта, акрамя дзеючага кіраўніка дзяржавы, у газетах яго горада не пішацца і іх дзейнасць не прапагандуецца.

Старшыня аблвыканкама Барыс Батура запатрабаваў ствараць умовы, пры якіх кожная сям'я вобласці выпісвала б рэгіянальнае дзяржаўнае выданне і адну рэспубліканскую газету. Аднак прайшоўшая падпісная кампанія паказала, што зрабіць гэта практычна немагчыма, паколькі чытацкая цікавасць да газет, у прыватнасці, дзяржаўных, паступова падае.

Канстанцін УВАРАЎ

АРМІЯ

Власти Беларуси готовят внутренние войска к выборам

«В первую очередь нынешним летом будут укомплектовываться новобранцами не Вооруженные Силы, а внутренние войска МВД», — сообщила президентская газета «Советская Белоруссия».

По ее утверждению, это связано «с тем, что из-за оттока летом демобилизуемых из внутренних войск возникает нехватка личного состава для обеспечения общественного порядка в регионах».

В войска МВД на прошедшей неделе было отправлено 2.200 призывников.

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

Дзяржкамдрук незадаволены

Старшыня Вышэйшага гаспадарчага суда Беларусі адмовіўся выносіць пратэст на рашэнне суда аб адмене папярэджання, вынесенага Дзяржкамдруку тыднёвіку «Брестский курьер». Такім чынам, папярэджанне Дзяржкамдруку анулюванае.

БелаПАН паведамляў пра тое, што паводле прадстаўлення ўпраўлення па друку Брэсцкага аблвыканкама Дзяржаўны камітэт па друку 13 красавіка гэтага года вынес газеце папярэджанне. Падставай для гэтага паслужыла нататка «Каб сталіца ведала», дзе паведамлялася, што ў Брэсце адбылося паседжанне каардынацыйнай рады аб'яднання «Рэгіянальная Беларусь». Дзяржкамдрук палічыў, што «Брестский курьер» парушыў Закон аб друку і распаўсюдзіў інфармацыю ад імя незарэгістраванага аб'яднання.

Аднак рэдакцыя звярнулася ў Вышэйшы гаспадарчы суд з просьбай прызнаць папярэджанне несапраўдным. Суд прызнаў довады рэдакцыі і юрыстаў Цэнтра прававой абароны СМІ Беларускай асацыяцыі журналістаў аргументаванымі і папярэджанне адмяніў.

Дзяржкамдрук не згадзіўся з такім зыходам справы і звярнуўся да старшыні Вышэйшага гаспадарчага суда з просьбай адмяніць названае судовае рашэнне. Ад імя рэдакцыі былі падрыхтаваныя пярэчанні на скаргу. У рэшце рэшт, аргументы прадстаўнікоў газеты аказаліся больш важкімі.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

АКЦЫІ

Сябры Гарадзенскай філіі БАЖ праводзяць пікет, прымеркаваны да гадавіны знікнення Дзмітрыя Завадскага.

ЗША не трэба беларуская сталь

Беларускі металургічны завод, што ў Жлобіне, згубіў выгадны амерыканскі рынак. Як распавёў начальнік аддзела ЗША і Канады ў міністэрстве замежных справаў Ігар Губарэвіч, пасля рашэння міністэрства гандлю ЗША вызначыць памер мыта з імпарту нашай сталёвай арматуры ў 114,5%, яе пастаўкі туды сталі нерэнтабельнымі.

Усё пачалося 17 студзеня, калі амерыканцы ўвялі антыдэмпінгавую маржу на ўвоз сталі з цэлага шэрагу краінаў. Разам з Беларуссю гэта былі яшчэ Польшча, Латвія, Малдова, Украіна, Кітай, Паўднёвая Карэя і Інданезія. ЗША палічылі, што сталёвая арматура з пералічаных дзяржаваў прадаецца на іхняй тэрыторыі па заніжаных нерыначных коштах, што наносіць страты ўнутраным прамыслоўцам, і абвясцілі антыдэмпінгавае расследаванне. А на час, пакуль яно будзе ісці (135 дзён), быў вызначаны часовы антыдэмпінгавы збор, які мусіў дадавацца да заяўленага кошту прадукцыі. Тады БМЗ, адзінаму вытворцу сталі ў Беларусі, быў прадпісаны «штраф» у 74% маржы. Па сканчэнні антыдэмпінгавага расследавання памер мытнага збору павялічыўся да 114%.

У 1999 годзе Жлобінскі металургічны завод рэалізаваў у ЗША 72 тысячы тонаў сталі на агульную суму 12,3 мільёна долараў, за першыя 7 месяцаў 2000 года – 56 тысячаў тонаў на суму 10,2 мільёна долараў (пастаўкі перапыніліся яшчэ да ўвядзення антыдэмпінгавых захадаў). У 1998 годзе доля БМЗ ва ўсім аб'ёме імпартаванай у ЗША сталі склала 2%, у 1999 годзе – 4%, на 2000 і 2001 гады планавалася павялічыць гэтыя паказчыкі.

Кірыла ПАЗЬНЯК

МУЗЫКА

Гімн «Бацькаўшчыны»

Уласны гімн з'явіўся ў міжнароднага грамадскага аб'яднання «Згуртаванне беларусаў свету «Бацькаўшчына». Яго ўрачыстую мелодыю ўпершыню пачулі ўдзельнікі III з'езда беларусаў свету, які прайшоў у Мінску 5-6 ліпеня. Ён быў напісаны кампазітарам Вячаславам Кузняцовым для сімфанічнага аркестра на тэму аднаго з твораў славутага «Полацкага сшытка» XVII стагоддзя.

«Полацкі сшытак» быў знойдзены Адамам Мальдзісам у 60-я гады ў вокладцы уніяцкага трэбніка падчас работы ў бібліятэцы Ягелонскага універсітэта ў Кракаве. У гэтай своеасаблівай энцыклапедыі-падручніку еўрапейскай музыкі, напісанай лацінкай і кірыліцай у 1640 годзе, прадстаўлена больш чым 600 ананімных твораў англійскіх, беларускіх, італьянскіх, нямецкіх, польскіх, украінскіх і іншых кампазітараў. Толькі адзін твор, арганная фантазія, мае спасылку на аўтара — Пятра Жэлігоўскага.

Паводле словаў заслужанага артыста Беларусі, мастацкага кіраўніка «Беларускай капэлы» Віктара Скарабагатава, музыка гімна «Бацькаўшчыны», напісанага на сярэдневяковую тэму, сугучная старадаўнім сімвалам Беларусі, адлюстраваным на сцягу аб'яднання, — гербу «Пагоня», упершыню згаданаму 700 гадоў таму, і бел-чырвона-беламу палотнішчу.

Марат ГАРАВЫ

ЗДАРЭННЕ

У Кобрыне абваліўся балкон

Два чалавекі загінулі, пяцёра з цяжкімі траўмамі дастаўленыя ў бальніцу ў выніку абвалу балкона ў адным з дамоў Кобрына.

Як паведамілі карэспандэнту БелаПАН у прэсслужбе Упраўлення МНС па Брэсцкай вобласці, 8 ліпеня ў адной з кватэраў дома на 4-м паверсе кампанія адзначала 29-годдзе Таццяны Ярамчук.

А трэцяй гадзіне ночы сем чалавек выйшлі на балкон. Ён не вытрымаў нагрузкі і абваліўся. Імянінніца і яе сяброўка 32-х гадоў ад атрыманых траўмаў памерлі. У бальніцу з траўмамі грудной клеткі дастаўлены 25-гадовы хлопец, з траўмамі паяснічнага аддзела пазваночніка 19-гадовая дзяўчына, з пашкоджаннямі верхніх дыхальных шляхоў і пераломам сківіцы 15-гадовы навучэнец аднаго з вучылішчаў Драгічына, з траўмамі тулава маладая 29-гадовая жанчына, з закрытымі пераломамі шыйнага аддзела пазваночніка 23-гадовая дзяўчына.

Як удалося высветліць брыгадзе УМНС, якая выязджала на месца трагедыі, балкон знаходзіўся ў аварыйным стане. Некалькі гадоў таму быў зварот у жыллёва-камунальную службу горада з просьбай адрамантаваць балкон пабудаванага ў 1964 годзе дома, аднак камунальнікі абмежаваліся касметычным рамонтам.

БелаПАН

ЗДАРОЎЕ

СупрацьСНІДавае навучанне

22 ліпеня ў Мінску маладыя людзі будуць навучаць адзін аднаго вырашэнню праблемаў, звязаных з распаўсюджваннем і прафілактыкай ВІЧ/СНІД. Гэта будзе адбывацца ў межах семінара-акцыі добраахвотніцкага цэнтра «Роўны навучае роўнага», які створаны на базе маладзёжнага адукацыйнага цэнтра «Фіяльта».

Як паведамілі БелаПАН у офісе «Фіяльты», удзельнікі семінара пачуюць новыя факты па праблеме распаўсюджвання ВІЧ-інфекцыі, даведаюцца ад сваіх аднагодкаў пра спосабы прадухілення заражэння ВІЧ, пачуюць адказы на цікавыя для іх пытанні, а таксама падзеляцца ведамі і выкажуць свае меркаванні наконт гэтай праблемы.

На думку маладзёжных лідэраў, сёння ўжо відавочна, што вырашыць праблему ВІЧ/СНІД толькі сіламі спецыялістаў практычна немагчыма. А для таго, каб выжыць і застацца здаровым, неабходна рабіць самастойны выбар і кантраляваць свае паводзіны самому. Да таго ж, як лічаць у «Фіяльце», інфармацыя з вуснаў маладых людзей будзе лепш успрымацца іх аднагодкамі, а значыць, будзе больш эфектыўнай.

На 1 ліпеня 2001 года ў Беларусі выяўлена 3 тысячы 649 ВІЧ-інфіцыраваных. Пераважная большасць з іх — маладыя людзі рэпрадукцыйнага ўзросту. Пры гэтым тэмпы распаўсюджвання смяротна небяспечнага віруса ў апошнія месяцы імкліва растуць.

Аляксей АРЭШКА

Навальніца нішчыць жывёлаў

З-за моцнай навальніцы і ліўня вечарам 8 ліпеня ў Брэсце быў паралізаваны рух тралейбусаў, зафіксаваныя выпадкі перабояў электразабеспячэння і парушэння тэлефоннай сувязі на ўсёй тэрыторыі вобласці.

15 з 30 пажараў, якія зарэгістраваныя службай міністэрства па надзвычайных сітуацыях у Брэсцкай вобласці з 4 па 9 ліпеня, адбыліся з-за навальніцы.

6 ліпеня каля 23 гадзінаў вечара навальнічны разрад трапіў у слуп паблізу ад вёскі Вістычы Брэсцкага раёна. Электрычны провад правіс і злучыўся з апорай слупа. Гэтак званае крокавае напружанне забіла 6 кароваў з асабістага статку жыхароў вёскі.

6 ліпеня адключэнне электразабеспячэння на птушкафабрыцы ў вёсцы Медна Брэсцкага раёна пацягнула за сабою адключэнне прымусовай вентыляцыі. У выніку загінулі больш за 6 тысяч курэй, 3.215 курэй давялося зарэзаць.

Паводле папярэдніх звестак, страты, нанесеныя з 4 па 9 ліпеня стыхіяй гаспадаркам і жыхарам Брэстчыны, вылічаюцца сумай каля 100 мільёнаў рублёў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

СТЫХІЯ

Пацярпелі і прыватнікі, і калгас

Звыш за 300 гектараў пасеваў бульбы і збожжавых культур пацярпелі ў Добрушскім раёне Гомельскай вобласці ў выніку граду, які абрынуўся 8 ліпеня.

Як паведаміў БелаПАН намеснік старшыні Добрушскага райвыканкама Уладзімір Курылін, ад разгулу стыхіі пацярпелі сельгасугоддзі насельніцтва ў вёсках Уць і Высокі Хутар, дзе жывуць больш за тысячу чалавек, а таксама калгаса «Шлях да камунізму». Пасевы грамадзянаў пацярпелі на плошчы 40 гектараў, калгаса — 270 гектараў. Паводле словаў Уладзіміра Курыліна, на гэтых землях ураджай фактычна знішчаны. Сітуацыя з прыватным сектарам ускладняецца яшчэ і тым, што сяляне, якія маюць больш чым сціплыя заробкі ў калгасе, харчуюцца выключна прадуктамі з уласных участкаў. Магчымым спосабам аказання дапамогі людзям, якія страцілі ў выніку стыхіі ўраджай, будзе адкрыццё пры аблвыканкаме спецыяльнага разліковага рахунку для прыёму ахвяраванняў.

Райвыканкам таксама рыхтуецца дапамагчы людзям аднавіць дахі, паколькі град быў памерам з курынае яйка і на многіх будынках пашкодзіў шыфер і рубероід.

Ірына ШАНЦАВА

Фота Ул.ШЛАПАКА

Дом Домаша

Окончание. Начало на стр.1

Фота Ул. ШЛАПАКА

Фота Ул. ШЛАПАКА

Постовые милиционеры в подъезде, где жил Домаш, раздражали жителей многоквартирного дома. Да и эффективную охрану в таких условиях обеспечить было крайне сложно. Поэтому руководство УВД облисполкома и УКГБ по Гродненской области обратилось в Гродненский областной и городской исполнительные комитеты с просьбой решить вопрос о предоставлении семье Домашей жилой площади в отдельном доме с целью организации эффективной охраны.

21 января 1994 года Гродненский горисполком дал согласие о передаче на баланс ЖРЭУ Ленинского района дома по улице Лермонтова, 38, который находился на балансе ГПО «Азот». В письме от 25.01.1994 г. генеральный директор ГПО «Азот» Лангов В.В. обратился к председателю Комитета по нефти и химии при СМ Республики Беларусь Мордашеву А.А. с просьбой разрешить передать на баланс ЖРЭУ Ленинского района города Гродно вышеупомянутый дом. Комитет по нефти и химии разрешил передачу с баланса ГПО «Азот» на баланс ЖРЭУ Ленинского района дома по ул. Лермонтова, 38, «так как использование его ГПО «Азот» в качестве служебной гостиницы не покрывает затрат на его содержание». Кроме того, разрешение на это было дано Госкомимуществом РБ, а после преобразования его в Мингосимущество РБ, подтверждено последним в 1994 году.

Примечательно, что исключительно за счёт личных средств Семёна Домаша и членов его семьи были проведены работы по капитальному ремонту и реконструкции дома. Прежнюю квартиру С.Домаш передал государству.

После этого прошло более трёх лет, и социально-политическая ситуация в стране изменилась. Семен Домаш не пошёл в так называемую Палату представителей, а продолжал работать в составе Верховного Совета РБ 13-го созыва, создал Координационный комитет «Гродненская инициатива». 26 марта 1997 г. на республиканском селекторном совещании Александр Лукашенко, обращаясь к председателю Гродненского облисполкома Александру Дубко, сказал следующее: «У меня есть к вам один политический, если вы позволите, вопрос. Что там у вас Домаш какие-то демарши политические предпринимает?.. Что и коммунисты с Домашем пошли?.. Нет, так вы расскажите о Домаше все, что мы знаем. Он же мне тогда клялся, когда еще был депутатом, председателем антикоррупционной комиссии, что ему негде жить, что его надо охранять, а то застрелят, и вот на это время я тут вот решил прихватить гостиницу. Он вернул это государству?.. Не вернул. Значит, готовьте документы. Домашкевич, выезжайте туда и готовьте документы, а то у нас определенные люди стали дерьмократами, забыв о том, что они украли у государства, по этому поводу надо периодически напоминать, чего они стоят, и я думаю, там не только коммунисты, но, наверное, националисты за ним не пойдут. Поэтому, Александр Иосифович, должно быть жесткое отношение, принципиальное».

Это указание было незамедлительно исполнено. 2 июня 1997 года председателем Комитета государственного контроля Н.Домашкевичем президенту РБ была отправлена докладная записка, в которой указывалось, что Семену Домашу в собственность было передано государственное имущество без согласования с Мингосимуществом.

Александр Лукашенко уже на следующий день, 3 июня, отдал такой приказ: «О.А. Божелко, Н.Ф. Домашкевичу. В срок до 1 августа 1997 г. собственность государства должна быть ему возвращена. Исполнение доложите». 14 июля 1997 года прокуратурой Гродненской области было направлено исковое заявление в суд Ленинского района Гродно о признании договора купли-продажи дома по улице Лермонтова, 38 недействительным на основании того, что «Ленинский райисполком г. Гродно распорядился имуществом, не имея на то законных прав, т.к. сделка купли-продажи дома была заключена 12.03.1994 г., а согласие Мингосимущества РБ на перевод данного дома из республиканской собственности в коммунальную дано только 08.06.1994 г.». Истец также попросил восстановить пропущенный срок исковой давности (прошло более трех лет), ссылаясь на уважительные причины. При этом к исковому заявлению была приложена вышеуказанная докладная записка Председателя КГК РБ Домашкевича Н.Ф. с резолюцией А.Г. Лукашенко.

Итог данного судебного спора был предрешён уже на стадии подачи искового заявления. В результате семья С. Н. Домаша в составе 6 человек была лишена права собственности на дом, который приобрела на законных основаниях и восстанавливала более трех лет своими силами и исключительно за собственный счет. При этом суд даже не счёл нужным поставить вопрос о возмещении средств на капитальный ремонт и реконструкцию дома, обустройство земельного участка, компенсацию строительства гаража.

С момента принятия решения судом первой инстанции прошло ещё три года. Но издевательства над заложниками — С.Домашем и членами его семьи — не прекратились, а возобновились с новой силой. Гродненские власти не прекращают попытки давления на Домаша — одного из возможных кандидатов на выборах президента. Так, 2 мая 2001 года состоялось новое судебное заседание по иску ЖРЭУ Ленинского района города Гродно о выселении Домаша С.Н. и членов его семьи из дома по улице Лермонтова, 38 с предоставлением другого жилого помещения, поданного в суд ещё 19.06.1998г. на основании прямого указания прокурором области Л.П. Терещенко председателю горисполкома А.М. Пашкевичу 27.03.1998г.

Все эти факты говорят про то, что ситуация вокруг дома Домаша имеет исключительно политический характер. По словам самого Домаша, несмотря на то, что есть решение суда о возвращении дома в собственность государства, его никто не спешит отбирать. Правда, в налоговой инспекции Домашу не смогли дать конкретного ответа на вопрос, следует ли включать дом в декларацию о доходах и имуществе?

Отдел информации

10 сутак за пытанне аб Завадскім

Два ўдзельнікі прайшоўшага 7 ліпеня ў Мінску пікета ў гадавіну знікнення аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага былі збітыя невядомымі.

Як ужо паведамляў БелаПАН, пікет прайшоў ля будынка Мінаблвыканкама. Трыяго ўдзельнікі – Аляксандр Барадуля, Дзмітрый Фядорчанка і Сяргей Падзолка, былі затрыманыя і ў той жа дзень прадсталі перад судом.

Суддзя Наталля Вайцэховіч пастанавіла пакараць Аляксандра Барадулю, які трымаў у руках плакат «Ожидаем с повинной причастных к исчезновению Завадского», адміністрацыйнаму арышту тэрмінам на 10 сутак па артыкуле 167-1, частка 2 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях Рэспублікі Беларусь.

Дзмітрый Фядорчанка і Сяргей Падзолка заявілі хадайніцтва аб удзеле ў судзе сваіх юрыдычных прадстаўнікоў, і суды над імі былі перанесеныя на 11 і 16 ліпеня. Вечарам 7 ліпеня на электрычцы яны выехалі ў Барысаў. Сышлі з цягніка, не даязджаючы горада адзін прыпынак – у Печах. У лесапаласе на іх напала група з пяці маладых людзей, апранутых у спартыўную форму. На думку Дзмітрыя Фядорчанкі, магчыма, гэтая група суправаджала іх з Мінска. Пасля першага ўдару Сяргей Падзолка крыкнуў «За што?» і пачуў у адказ: «Пры іншых абставінах вы б тут засталіся ляжаць назаўсёды».

Двух маладых людзей збілі, прычым грошы і матэрыяльныя каштоўнасці ў іх не адабралі. Таму нападзенне на сябе яны звязваюць з палітычнай дзейнасцю і правядзеннем пікета ў гадавіну знікнення Дзмітрыя Завадскага.

Сяргей Падзолка і Дзмітрый Фядорчанка звярнуліся ў пракуратуру з заявай аб нападзенні на сябе і знялі ў судова-медыцынскай экспертызе сляды пабояў.

Генадзь БАРБАРЫЧ

ЗВАРОТ

Депутаты Верховного Совета выступили в защиту Валерия Щукина

28 июня лауреата Национальной премии в защиту прав человека, депутата Верховного Совета 13-созыва, журналиста Валерия Щукина, осужденного за попытку пройти на пресс-конференцию в МВД, неожиданно перевели из следственного изолятора ГУВД Мингорисполкома в следственный изолятор УВД Минской области (УЖ 15/8) в городе Жодино. Тюрьма, где сейчас находится Валерий Щукин, считается одним из самых страшных мест лишения свободы в республике. Заключенные там постоянно зверски избиваются охранниками. В переполненных удушливых камерах избитые люди покрываются струпьями и язвами. Руководство и охрана тюрьмы издеваются над людьми просто так, побуждаемые садистскими наклонностями. Последнее, что стало известно о Валерии Щукине, ему насильно сбрили бороду.

Валерий Щукин был осужден на 3 месяца тюрьмы только за то, что пытался пройти на пресс-конференцию министра внутренних дел Беларуси Владимира Наумова, которая устраивалась по поводу расследования «громких дел» о пропавших, известных в Беларуси людей, и проводилась в режимном здании МВД. Журналистов в здание пропускали по утвержденным спискам. Валерий Щукин хотел попасть в эти списки, однако ему было отказано. Валерий Алексеевич попробовал пройти на мероприятие по удостоверению члена БАЖ. Тогда трое милиционеров схватили его и повалили на пол. Журналист при этом случайно разбил ногой стеклянную дверь и был ранен осколками стекла.

Из-за этого незначительного инцидента Валерий Щукин получил 3-х месячный срок, который он сейчас отбывает в пресловутой Жодинской тюрьме, откуда он может выйти инвалидом. Так власть расправляется с бесстрашным депутатом, правозащитником, журналистом.

Мы, коллеги Валерия Щукина, требуем его немедленного освобождения и наказания виновных в противоправных действиях против Щукина

Депутаты Верховного Совета 13-го созыва:

Иван Анушкин, Елена Скриган, Леонид Майструк, Александр Бухвостов, Мечеслав Гриб, Георгий Киберман, Геннадий Усюкевич, Виктор Грунтов, Вячеслав Герасименко, Владимир Башаримов, Владимир Ходасевич, Владимир Тарасов, Григорий Прокопович, Николай Демидов, Николай Бусел, Станислав Богданкевич, Василий Шлындиков, Владимир Нистюк, Семен Домаш, потенциальный кандидат в президенты, Станислав Шушкевич, Тамара Манукова, Марат Афанасьев, Иван Свирид, Александр Добровольский, Эдуард Войцехович, Леонид Юнчик, Геннадий Тереня, Владимир Гончарик, потенциальный кандидат в президенты, Сергей Калякин, потенциальный кандидат в президенты, Павел Знавец, Анатолий Лебедько, Виктор Хомич, Владимир Кудинов, Павел Данейко, Людмила Грязнова.

СВЕДЧАННЕ

Жонкі зніклых патрабуюць праўды

Людміла Карпенка, Вольга Захаранка, Тацяна Клімава-Леановіч, Святлана Завадская, Ірына Красоўская 9 ліпеня, падчас знаходжання ў Парыжы звярнуліся да міжнароднай супольнасці і, у прыватнасці, да Парламенцкай асамблеі АБСЕ, з просьбай стварыць незалежную міжнародную камісію па расследаванні абставінаў знікнення іх мужоў.

Як паведамляе прэс-служба Аб'яднанай грамадзянскай партыі, у Парыжы яны сустрэліся з дэпутатамі ПА АБСЕ. Дэпутаты з Германіі, Грузіі, Іспаніі, Партугаліі, Швецыі, Нарвегіі, Славакіі і іншых краінаў выказалі вялікую цікавасць да гэтай сустрэчы. Былы прэзідэнт Бундэстага ФРГ Рыта Зюсмут заявіла: «Мы павінны прыцягваць увагу да беларускай праблемы не толькі палітыкаў, але і шырокай грамадскасці. Трэба падтрымаць падобную ініцыятыву і практыку».

Каментуючы вынікі сустрэчы, адзін з яе арганізатараў, віцэ-спікер Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання, старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька адзначыў, што «галасы 5-х жанчын, якія прагучалі ў Парыжы, раўназначныя 20-тысячнай маніфестацыі».

Візіт жонак зніклых без вестак беларускіх палітыкаў праходзіў у межах кампаніі «Хочам ведаць праўду», якая стартавала ў траўні ў Мінску. Раней яны правялі прэс-канферэнцыю для вядучых расійскіх СМІ ў Маскве, а цяпер з Парыжа накіруюцца ў ЗША.

Юрый АЛЯКСЕЕЎ

ГРАМАДСТВА

Фота Ул. ШЛАПАКА

Прэс-канферэнцыя сяброў аргкамітэта Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Хельсінкі XXI», якое мінюст не жадае рэгістраваць.

Тяжелый хлеб журналиста

Журналистская профессия до сих пор остается одной из самых престижных в нашем обществе. Принято считать, что работа эта непыльная, не требующая особых усилий, да еще и прилично оплачиваемая. Кроме того – еще один плюс в сознании обывателя – все время встречаешься со «звёздами»: политиками, артистами, спортсменами, можешь пожать им руку, выпить с ними за компанию чашечку кофе...

Гораздо меньше обыватель думает о том, что журналисту приходится днями и ночами заниматься поисками необходимых сведений, копанием в архивах, выбиванием необходимой информации у чиновников. Наконец, никто не задумывается о том риске, которому каждый день подвергается журналист, выполняя свой долг. «Герои» его публикаций зачастую совсем не заинтересованы в обнародовании информации про свои деяния и готовы пойти на любой шаг, чтобы воспрепятствовать огласке. Так было везде и всегда.

Только за последнюю неделю произошло сразу несколько событий, которые напоминают – хлеб журналиста не столь легок, как кажется.

Борца за свободу арестовали в Москве

В минувший четверг вечером в аэропорту «Шереметьево-1» московская милиция задержала таджикского журналиста, главного редактора зарегистрированной в России газеты «Чароги руз» Дододжона Атовулло (Атовуллоева). В Москве он делал пересадку с самолета из Гамбурга (Германия) на рейс, следующий в

Дододжон Атовулло

столицу Узбекистана Ташкент.

Как сообщает радиостанция «Эхо Москвы», в Таджикистане его обвиняют в оскорблении президента Эмомали Рахмонова, призыве к насильственному свержению существующего строя, а также разжигании национальной, расовой и религиозной розни.

46-летний Дододжон Атовулло – человек знаменитый в Таджикистане и достаточно известный в Европе. Основатель и главный редактор первой и единственной независимой частной газеты, один из учредителей Форума демократических сил Центральной Азии окончил журфак МГУ в конце 70-х. С началом гражданской войны он поддержал демократическую оппозицию, а с приходом к власти в 1992 г. Эмомали Рахмонова, представителя прокоммунистического «Народного фронта», вынужден был бежать из Таджикистана.

С тех пор он издавал свою газету в Москве. На родину ее доставляли нелегально, каждый номер, передававшийся из рук в руки, зачитывался буквально до дыр. В Таджикистане, где за последние восемь лет погибли более шестидесяти журналистов, действует жесточайшая цензура, ведется тотальное подавление всякого инакомыслия.

В последние годы газету невзлюбили лидеры оппозиции. Дододжон Атовулло обвинял многих из них, занявших высокие посты во властных структурах, в корыстолюбии и некомпетентности.

Чуть больше года назад президент Э.Рахмонов пригласил Д.Атовулло в Душанбе и уговаривал остаться на «службе народу», обещая пост замминистра культуры. Журналист отказался, продолжив публикацию разоблачительных статей, главной мишенью которых стал спикер таджикского парламента и мэр Душанбе Махмадсаид Убайдуллаев. Лидер кулябского клана и истинный хозяин страны, он был главным героем последнего номера «Чароги руз», после чего Атовулло с семьей пришлось эмигрировать в Гамбург, где он получил статус политического беженца. На прошлой неделе, прилетев из Германии в Москву, Дододжон собирался лететь в Ташкент, откуда через Самарканд рукой подать до Пенджикента, где он надеялся увидеться с матерью. В прошедшее воскресенье Дододжон Атовулло должен был принять участие в сессии Парламентской ассамблеи ОБСЕ в Париже. Однако этим планам не суждено было сбыться.

Судя по действиям российских правоохранительных органов, имя журналиста было занесено в так называемый черный список, предоставленный таджикскими властями.

Сейчас Дододжон находится в следственном изоляторе Московской авиатранспортной прокуратуры. И даже у его адвоката Андрея Рахмиловича нет возможности увидеться со своим клиентом.

Семья Дододжона Атовулло сейчас находится в Гамбурге. И, как сказала его жена Джамиля, друзья мужа посоветовали ей не приезжать в Москву.

Дети Дододжона Атовулло знают, что их отец арестован, и очень переживают. А старший сын целый день сидит в интернете, разыскивая информацию о своем отце.

Угрозы в адрес таджикского оппозиционного журналиста уже в течение многих лет стали привычным фоном его жизни. Джамиля Атовулло рассказала, что угрозы в адрес журналиста поступали постоянно – по телефону, несколько раз приходили домой, поэтому семье приходилось часто переезжать с квартиры на квартиру. А за несколько недель до ареста Д.Атовулло в Таджикистане были арестованы трое его близких родственников. По словам жены журналиста, их родственников арестовывают практически каждый год. В последний раз они провели за решеткой две недели, их сильно избивали, но за три дня до задержания Д.Атовулло их отпустили.

Еще четыре года назад после очередных угроз Джамиля предложила своему мужу получить российское гражданство. Но он сказал, что не будет этого делать, что он патриот своей родины. Но когда по приказу руководства Таджикистана его арестовали, Дододжон Атовулло подал прошение на имя президента Путина о предоставлении политического убежища.

Правозащитная организация *Amnesty International* призвала Россию не выдавать таджикским властям Дододжона Атовулло.

По мнению правозащитников, редактор «Чароги руз», будучи критиком правительства Таджикистана, может оказаться под угрозой пыток, и суд над ним будет пристрастным.

Запрет на профессию, запрет на жизнь...

Утром 8 июля скончался директор донецкой телерадиокомпании «ТОР» Игорь Александров, покушение на которого было совершено утром 3 июля в Славянске Донецкой области.

Игорь Александров

В тот день около восьми утра Игорь Александров был обнаружен коллегами около входа в офис телекомпании лежащим в луже крови. Рядом валялись две бейсбольные биты.

С тяжелой черепно-мозговой травмой журналист был доставлен в Центральную городскую больницу, где его прооперировали, однако его состояние так и не выровнялось.

В 1998 против Игорь Александрова было возбуждено уголовное дело по факту оскорбления чести и достоинства народного депутата Александра Лещинского, которого журналист назвал «водочным королем», а его бизнес – приносящим горе семьям. Решением городского суда Игорь Александров был лишен права заниматься журналистской деятельностью в течение 5 лет. В 2000 году дело было закрыто после того, как народный депутат отозвал свою жалобу.

Игорь Александров настаивал на аннулировании первого приговора суда и хотел, чтобы дело закрыли из-за отсутствия состава преступления, признали ошибку прокуратуры и возместили моральные убытки. Дело Александрова было передано на рассмотрение в Европейский суд по правам человека

Комментируя смерть Игоря Александрова, руководитель Харьковской правозащитной группы В.Захаров выразил большую обеспокоенность тем, что в Украине «растет количество нападений и расправ над журналистами» и что «они не имеют адекватной защиты со стороны государства и общества». По мнению правозащитника, это значит, что «уголовный мир бросает вызов обществу». Он отметил, что «еще одна смерть журналиста является, к сожалению, показательной для Украины».

По данным Харьковской правозащитной группы, Донецкая область является одним из наиболее криминализированных и неблагополучных регионов в Украине, местом, где совершается наибольшее количество преступлений, связанных с насилием относительно личности.

Кстати, по информации интернет-издания «Украинская правда», спустя несколько часов после нападения на журналиста начальник городской милиции Славянска Михаил Слепанев заявил, что преступление не имеет под собой политической подоплеки. На следующий день версий было уже несколько. По мнению милиции, речь может идти о мести. Правда, за что мстили Александрову, не уточняется. Хотя ясно, что мстить могут по разным поводам, в том числе и в связи с журналистской работой. Тем более что Александров был известен в Славянске как человек, который боролся и с криминалитетом, и со злоупотреблениями в правоохранительных органах.

Международная организация «Репортеры без границ» направила письмо на имя премьер-министра Анатолия Кинаха с просьбой о личном вмешательстве премьера в расследование обстоятельств нападения на Игоря Александрова.

Награда – посмертно

Гораздо более известно в мире стало убийство другого украинского независимого журналиста – Георгия Гонгадзе, произошедшее в прошлом году. В Париже вдове Г.Гонгадзе Мирославе вручили премию от ОБСЕ за вклад в развитие журналистики и демократии, которой Гонгадзе был удостоен посмертно, разделив ее со своим испанским коллегой Хосе Луисом Лопесом де Лакаллем, убитым в 2000 г. членами группировки ЭТА.

Накануне Мирослава Гонгадзе заявила журналистам:

Георгий (Гия) Гонгадзе

«Георгий боролся за свободу слова и права человека на Украине. Он мог бы еще много сделать, но его уничтожили. Однако он был тем, кто, если не жизнью, то своей смертью, вызвал изменения в сознании общества. Эта премия является достойной оценкой его деятельности».

Несмотря на все попытки украинских властей предать «гонгадзегейт» забвению, мировое сообщество не желает успокаиваться, постоянно напоминая власть имущим в Киеве о необходимости доведения расследования до логического конца.

Михаил КАРПОВИЧ

США – за ядерные испытания?

В понедельник американские СМИ распространили сообщение о намерении администрации президента Буша прервать 9-летний мораторий на проведение ядерных испытаний. Такой вывод основан на данных отчета, сделанного накануне уполномоченными лицами из администрации Буша. Темой отчета стал вопрос о сроках подготовки к испытаниям основного американского полигона в штате Невада.

Таким образом, США готовы в одностороннем порядке расторгнуть соглашение о запрете на проведение ядерных испытаний. В настоящее время специальная комиссия занимается изучением возможности возобновления испытаний в пустыне штата Невада. Глава национальной службы ядерной безопасности (NNSA) Джон Гордон в ответ на доклад администрации Джорджа Буша, сообщил, что необходимые мероприятия по подготовке полигона в Неваде начнутся уже в этом году. В свою очередь эксперты утверждают, что испытательный полигон может быть подготовлен к работе лишь через три года. Комиссия, рассматривающая проблему возобновления подземных испытаний, считает необходимым привести полигон в штате Невада к готовности в ближайшие три месяца. Проблема может перерасти из стратегической в политическую, так как демократы, имеющие большинство голосов в Сенате, не уверены в том, что поддержат ратификацию проекта

Коррупция мешает развитию

Коррупция является главным препятствием на пути проведения правовой и судебной реформы, а также развития мирового сообщества в целом. Об этом, выступая на глобальной конференции «Расширение прав и возможностей, обеспечение защищенности через закон и правосудие», заявил президент группы Всемирного банка Джеймс Вулфенсон.

По его словам, исследования, проведенные Всемирным банком, показали, что важным препятствием на пути объективного правосудия в развивающихся странах становится «захват» экономической элитой судебной системы, а также давление на судебную систему со стороны политических властей. В совокупности эти факторы обеспечивают до 60–70% случаев, приводящих к коррупции. Кроме того, как отметил Вулфенсон, в странах бывшего СССР неуверенность в завтрашнем дне в 6–8% случаях приводит к коррупции в правовой системе.

По его словам, для построения нормально функционирующей судебной системы необходимо наличие демократических принципов в государстве и сильная политическая система. Вулфенсон отметил, что одним из важных моментов является содержание законов, которые регулируют функционирование правовой системы государства.

Ширак доотдыхался

Как стало известно в воскресенье, в скором времени президент Франции Жак Ширак может быть вызван в суд для дачи показаний по так называемому «делу об оплате воздушных перевозок». Согласно имеющимся данным, Ширак в 1992-1995 гг. уплатил 307 тысяч долларов наличными за авиабилеты для себя, своих родственников и ближайших помощников. Есть подозрение, что эти деньги могли быть взяты от выплат по контрактам на выполнение общественных работ. Жену и дочь президента также планируется вызвать в суд. Наблюдатели полагают, что если Ширак не сумеет найти удовлетворительного объяснения, откуда взялись эти деньги, избрание на второй президентский срок ему не грозит.

Толстый солдат – плохой солдат

В немецкой армии проводится эксперимент по борьбе с лишним весом среди военнослужащих. По данным военных, в Бундесвере 40% военнослужащих старше 40 лет имеют избыточный вес и 10% страдают ожирением. Среди причин такого положения называют комфортные условия службы – нормированный рабочий день, высокую оплату, свободный рацион. В качестве ответной меры для страдающих избыточным весом командование устроило трехнедельные сборы, проходящие в условиях, значительно отличающихся от обычных. Военнослужащие вынуждены жить в палаточном лагере и питаться в соответствии с установленной диетой.

Книги – бесплатно

Во вторник стало известно о проведении под эгидой Всемирной организации здравоохранения акции по предоставлению ученым из беднейших стран мира бесплатного доступа к медицинской и научной литературе. С начала 2002 года копии около тысячи медицинских и научных изданий будут бесплатно размещены в интернете, тем самым ВОЗ впервые откроет ряду университетов из стран третьего мира доступ к информации о новейших изобретениях и достижениях научной мысли. В настоящее время ряду ученых и исследователей из развивающихся стран приходится довольствоваться устаревшими книгами и периодикой, поскольку их учреждения не могут позволить себе подписку на новые издания. Такая ситуация провоцирует многих ученых эмигрировать туда, где они могут продолжать свои научные изыскания.

В Армении не будет смертной казни

В Армении не будут приводиться в исполнение смертные приговоры. Об этом объявил в субботу президент республики Роберт Кочарян, принимая в Ереване представителей Совета Европы. Он отметил, что высшая мера наказания не будет применена, в частности, в отношении участников теракта в зале парламента республики, совершенного 27 октября 1999 года. Согласно действующей Конституции Армении 1995 года, «смертная казнь впредь до ее отмены может устанавливаться законом в качестве исключительной меры наказания за особо тяжкие преступления». Тем временем в местах заключения страны до сих пор содержатся приговоренные к высшей мере, которая не приводилась в исполнение после провозглашения независимости в 1990 году.

И швец, и жнец, и авиатор...

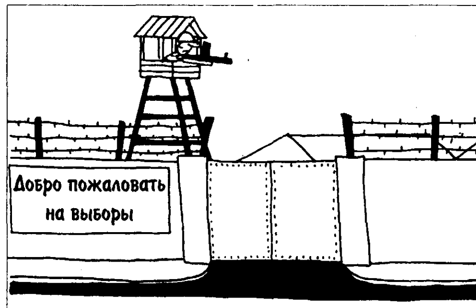
Золотую медаль и почетный диплом «За особый вклад в развитие авиации» получил президент Туркменистана Сапармурат Ниязов «за создание и становление национальных авиационных структур Туркменистана на качественно новом уровне». Об этом сообщается в письме председателя межгосударственного авиационного комитета Татьяны Анодиной. В документе отмечается, что решение о присуждении высокой награды принимали «выдающиеся ученые и конструкторы авиационной техники, видные деятели авиации».

По материалам информационных агентств

Атака веером

За шестьдесят дней до выборов нового президента Республики Беларусь мы не имеем самой главной и точной информации: какие группы населения и в каких районах готовы поддержать кандидатов от демократических сил страны, а какие неизбежно станут традиционной электоральной массой, объединенной мечтой о «чарке и шкварке». Зато перед нами лежат социологические выкладки «за кого» собирается народ голосовать. Не хочу показаться дремучим человеком, не признающим науку и закономерности динамики больших чисел, но именно этому пункту в соцопросах доверяю меньше всего. Вспоминаю итоги изучения общественного мнения 1994 года, когда по всем выкладкам победить должен был Вячеслав Кебич. Или самый свежий пример – предсказания на выборы в Палату №2, когда совершенно неожиданно для социологов кампания демократических сил за бойкот выборов блестящим образом осуществилась. Дело, помоему, не столько в ангажированности или недостаточном профессионализме белорусских специалистов, сколько в менталитете белорусского народа, в его подозрительном отношении ко всякого рода «залезателям в душу», пускай себе, на первый взгляд, и самым невинным. Опросы делаются на основании методик, разработанных для совершенно иных условий. Не будем забывать, что мы живем в полицейском государстве, что подавляющая масса людей напрямую зависит от этого государства, что население объято страхом и боится преследований и т.д. Каким коэффициентом можно откорректировать опрос такого общества? А что, если добрая треть населения сейчас поглаживает камень за пазухой, чтобы в нужный момент ударить им в лоб ненавистной власти? В самом деле: что понапрасну мельтешить и раскрывать карты до срока? Надобно всегда быть очень осмотрительным и осторожным. Напомню, что именно эти черты нашего народа позволили ему сохраниться в условиях перманентной оккупации за последние двести лет.

Я знаю, что любая социологическая лаборатория и под страхом смертной казни не признается в собственных ошибках, что после неудачного прогноза социологи обычно стараются смикшировать провал иной трактовкой или перестановкой цифр. Я это принимаю и не осуждаю. В конце-концов они искренно и старательно делают свою работу. И она дает нам какие-то важные косвенные ориентиры. Из всех социологических выкладок самая точная, пожалуй, — уровень известности того или иного политика. Этот пункт не требует от человека высказывать свое отношение, он чисто информативный и потому наиболее точный. И этот пункт показывает сегодня огромную недоработку демократических сил в стадии подготовки к выборам. То есть упущено драгоценное время по информированию населения о демократических кандидатах. Около половины населения не знает нашу «пятерку». Это чревато внедрением негативной информации о ней, вброшенной на незасеянное электоральное поле. Именно в распространении полной и правдивой информации о потенциальных кандидатах и заключается сейчас основная задача дня.

Решению ее, между тем, колоссально препятствует не только отсутствие доступа к электронным средствам массовой информации, но и неопределенность с основным кандидатом от демократических сил. С одной стороны, в этом есть большой плюс: придворная пропаганда и спецслужбы не в состоянии организовать полноценную кампанию дискредитации в отношении сразу нескольких оппонентов Лукашенко. Нападки же на всех без исключения потенциальных кандидатов вызывают только падение популярности власти и более ничего. Кроме того, каждый из соперников в любой момент вполне может стать ведущим игроком. Кого из них надобно отсеивать в процессе регистрации? Как это сделать без международного скандала и обвинений в адрес прежнего президента? «Пятерка» напоминает игроков в регби, стремительно перекидывающих мяч в ходе атаки веером на позиции неприятеля. Кстати, «пятерка» вполне могла бы стать «шестеркой» или «семеркой», что пошло бы только на пользу общему делу. Это выигрышно в отношении общей стратегии борьбы с режимом накануне регистрации, но проигрышно в отношении овладения вниманием широких народных масс. Решение задачи заключается в объединении ресурсов и усилий под руководством объединенного штаба, интенсивном сосредоточении общественного внимания на одном объекте продвижения. Не следует забывать и о том мусоре, который внедрен режимом в избирательный процесс в виде пустых подставных фигур, призванных внести сумятицу в стан противников Лукашенко и оттянуть на себя часть голосов демократического электората. Для его частичной нейтрализации также понадобятся силы и время.

Конечно, самый идеальный вариант выборов – это торможение г-на Лукашенко в первом туре и списание за ненадобностью. Второй тур выборов в этом случае мог бы стать по-настоящему демократичным и законным. И хотя этот вариант теоретически возможен, рассчитывать следует все же на тяжелейшую борьбу «кость в кость» в постоянном ожидании самых непредсказуемых выходок со стороны режима. Поэтому на повестке дня стоит скорейшее определение единого кандидата. Причем, по всем параметрам, включающим темпы набора популярности, умение держаться перед телекамерой, внятно и образно излагать свои мысли, физическую форму, наличие профессиональной команды, личного обаяния и отсутствие отрицательного имиджа. Принимать решение только по количеству собранных подписей очень недальновидно. Смогут ли, например, потенциальные энергичные избиратели Семена Домаша (отлично воспринимаемого, кстати, молодежью) совершенно естественно переключиться на Владимира Гончарика – консервативного и осторожного человека, скупо роняющего слова в тишине кабинета? Кто решительнее и упорнее в борьбе? Не нужно ли взять за пример организацию работы дисциплинированной и точной команды Павла Козловского? Не следует ли иначе позиционировать программу Сергея Калякина, который вполне может побороться за значительную часть лукашенковского электората и этим принести колоссальную пользу общему делу? Какие «утки» против Михаила Чигиря готовятся в ближайшее время и как это повлияет на его популярность? Не пришло ли время заранее определить место президента страны как представительское, а всю полноту власти передать кабинету министров, что умерило бы личную тягу к президентству и быстрее привело бы к согласию всех сторон в борьбе с режимом? Ответы на эти простые вопросы нужно найти в самое короткое время.

Александр ДУБРАВИН

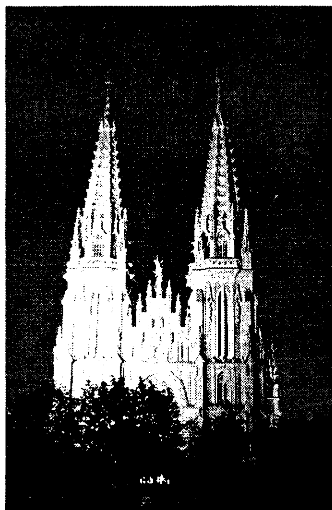
Услед за Папам

На самым пад'ездзе цягніком да ўкраінскай сталіцы на вочы паказваюцца залатыя макаўкі Кіева-Пячорскай лаўры, а перад імі дужа грувасткі помнік з выявай кабеты з мечам, што ў музеі Вялікай Айчыннай вайны. (Чамусьці, калі я ўсё гэта пабачыў, успомніў пра Караткевіча, які трохі павучыўся ў мясцовым універсітэце, з якога быў выключаны за ўкраінскі нацыяналізм). Кажуць, што меч той наўмысна быў зроблены вышэй за самы высокі купал, але неяк у яго патрапіла маланка і зламала значную частку. Гэтае найноўшае кіеўскае паданне мае на мэце давесці пра перавагу ў горадзе помнікаў старажытнага дойлідства над савецкай архітэктурай.

Але брама горада – гэта вакзал. У Кіеве ён дзівіць гармідарнасцю і ледзьве не кітайскім чалавекапатокам. І не толькі таму што перабывае зараз на рэканструкцыі, і пакуль што на кіеўскім вакзале ўсё вельмі нязручна і прымітыўна: няма належнага табло, камеры захоўвання знаходзяцца ў вагонах, таксама пад адкрытым небам стаяць касы. Гэта ж чыгуначнае сэрца не дзесяці, а паўдзесяцімільённай краіны. Выпраўленне з Кіева заўсёды суправаджаецца напругай нерваў і ног. На вакзале мне наогул падабаецца быць толькі на некалькі хвілінаў, ды і тое тады, калі вяртаешся аднекуль дахаты, трохі ссумаваўшыся па малой радзіме, ці калі ад'язджаеш у доўгачаканы адпачынак. У нас у Мінску знаходжанне тварам да новага чыгуначнага вакзала, напрыклад, ёсць яшчэ і антыэстэтычным баўленнем часу.

Як і ў Мінску, у Кіеве пакінуць вакзал як мага хутчэй можна праз метро. Дарэчы, тут яно зусім адрознае ад нашага. У першую чаргу таму, што больш старое: першая станцыя запушчана ў 1960 годзе (мінскае – у 1972-ім). Іхняе метро ў разоў дзесяць глыбей за нашае і з выхадамі ў горад з большасці станцыяў праз наземныя павільёны. Некаторыя, каб не стамляліся ногі, едуць седзячы, а хто баіцца вышыні – спінай уніз. Пакуль едзеш на эскалатары, прыснуць можна. Таму часта для пасажыраў тут уключаюць радыё. З іншых прыкметаў кіеўскага метро – гэта тускнае святло, строгае станцыйнае аздабленне і процьма гандляроў, здаецца, што не прадаюць тут хіба што на платформах.

Самы прасунуты від траспарту ў Кіеве – трамвай. На хуткасных маршрутах рэйкі абгароджаны дротавым плотам, прыпынкі пад навесам і з шыльдамі са зваротным адлікам назваў прыпынкаў. Кошт квіткоў на адну паездку ў любым транспарце – паўгрыўні, у эквіваленце 120 беларускіх рублёў. Наогул жыццё ў Кіеве даражэй за мінскае. Прыклад – гатэлі. Самыя танныя, на ўскраінах горада і без выгодаў у нумары, каштуюць для жыхароў краінаў СНД 7-10 долараў. Сярэдняй прыстойнасці – 30-70 долараў. Зняць пакой у кватэры не ў цэнтры – ад 3 долараў.

Касцёл Святога Мікалая

Што да коштаў на харчы, усё прыкладна аднолькава з Беларуссю. Танней садавіна і гародніна, але вялікія праблемы (хто бываў ва Украіне, ведае) чорнага хлеба. А вось піва пераважае ўкраінскае, а не расійскае: «Абалонь», «Славуціч», «Рогань», «Чарнігаўскае». Багата гатункаў гарэлкі – прычым спрэс патрыятычныя назвы.

Наконт мовы. Кіеў – далёка не Галіччына, але і не Усходняя Украіна, дзе ўсур'ёз і істэрычна гавораць пра наданне рускай мове статусу дзяржаўнай. І не Мінск. Ва ўкраінскай сталіцы на роднай мове, улічваючы суржык (аналаг нашай трасянкі), гавораць каля 20% насельніцтва. Паколькі на ганебны білінгвізм украінцы не павяліся, усе спрэс надпісы ў Кіеве зроблены паўкраінску — ад рэкламы да назваў каўбасаў. З музычных крамак, што праўда, гучыць расійская папса, а вось на дзяржаўным радыё дужа шмат украіннкіх песень і наогул перадачаў, папулярызуючых украінскую мову.

Давялося быць у Кіеве праз тыдзень пасля візіту туды Папы Рымскага, але гэтая апраўдана ажыятажная тэма на той момант яшчэ не астыла. Гэта выявілася не толькі ў пасляслоўях на тэлевізіі, радыё і ў газетах, але і ў развешаных па ўсім горадзе ў вялікай колькасці плакатах Яна Паўла II. А таксама ў почасту хамскіх надпісах-пасланнях на платах і сценах ад ваяўнічых праваслаўных, незадаволеных візітам пантыфіка да Украіны.

Але гэта было толькі рэхам таго, як напрыканцы чэрвеня разбэсціліся праваслаўныя, «блаславёныя» на гэта Аляксіем II. Напрыклад, адных толькі ананімных улётак антыпапскага зместу ў Кіеве было распаўсюджана блізу некалькіх соцень. Між тым, гэта ні што іншае, як распальванне рэлігійнай варожасці, то бок парушэнне ўкраінскай канстытуцыі. Ужо не кажучы пра хрысціянскую мараль. А вось як у падобных сфальшаваных улётках людзей праваслаўнага веравызнання ўтрымлівалі ад удзелу ў малітоўным сходзе. Маўляў, хто возьме ўдзел у літургіі з Папам Рымскім, адразу адпадае ад Праваслаўнай царквы. Тым часам Яна Паўла II прывіталі Украінская Аўтакефальная праваслаўная царква і Украінская праваслаўная царква Кіеўскага патрыярхата. А паводле сацыялагічных апытанняў, агулам па Украіне супраць візіту Карэла Вайтылы былі настроеныя ўсяго 5% насельніцтва, гэта пры тым, што праваслаўныя вернікі складаюць 51%.

Панарама Кіева-Пячорскай лаўры

«Дасталося» Папе не толькі ад праваслаўных фанатыкаў, але і ад простых кіян. Усё з-за ўкраінскіх спецслужбаў, якія відочна перастараліся. Так, жыхарам цэнтра горада было забаронена ў пэўны час набліжацца да вокнаў і выходзіць на балконы. Падчас візіту Папы Рымскага шмат разоў здараліся гадзінныя перакрыцці дарог, затрымкі руху цягнікоў у метро і аўтамабільныя пробкі. А да стадыёна «Чайка» пад Кіевам, дзе ладзілася літургія, ахвотным папрысутнічаць там давялося прайсці каля 8 кіламетраў, бо міліцыянты ссаджвалі ўсіх з машынаў і аўтобусаў. Нават кіраўнік Царкоўнага камітэта па арганізацыі візіту Папы ва Украіну заявіў, што «ва ўсім свеце праваахоўныя органы і органы бяспекі выконваюць свае функцыі, але так, каб дапамагаць людзям сустрэцца з Найсвяцейшым айцом, а ва Украіне яны разумеюць гэта зусім інакш».

Помнік княгіне Вользе

Хрышчацік, Сафійскі Сабор, Марыінскі палац, Андрэеўская царква... Багата вулачак, што падаюцца на крамы з каляровай цукровай ватай. Дняпро, з якім і мора не трэба. Нават фунікулёр маецца. Карацей, у тут ёсць на што падзівіцца. Шмат гарадскіх мясцін знаходзяцца ў рыштаваннях і будаўнічых платах. Гэта сведчыць і пра тое, што ў Кіеве ёсць што рэстаўраваць, і пра ўвагу ўладаў да гістарычнай спадчыны. Але падчас шпацыраў па горадзе не адзін раз думалася, што нават у вонкавым выглядзе яму не стае як украінскасці, гэтак і еўрапейскасці, якія ёсць, прыкладам, у заходнім Львове. Праўда, кіяне маглі б адказаць мне, чыя б карова мычала!

Кірэй МАНУЙЛА

Дом Гарадзецкага

Нас не запалохаць!

Дабрасумленны аналіз інфармацыі з усёй відавочнасьцю высьвятляе, што першымі са сваёй арыйскай бацькаўшчыны рушылі на сёньняшнее мейсца жыхарства нашыя далёкія продкі – плямёны крывеі і драва.

Сьведчаньнем таго, што гэта былі менавіта нашыя продкі, зяўляецца і тое, што у Эўропу яны прыбылі апошнімі, а дзе бадзяліся падчас дынамічнага вялікага перасяленьня астатніх народаў – невядома. Кожны ахвіцэр, каторы меў падначаленых з нашчадкаў крывічоў і дрыгавічоў, можа пацьвердзіць, што падобнае здарэньне не выпадак, а генэтычная рыса, прыкмета, ня горшая за вымаўленьне слова «трапка».

Заганная інтэрпрэтацыя факту спазненьня зрабілася ў буржуазнай антрапалёгіі і этнаграфіі 19 стагодзьдзя падмуркам памылковай тэорыі Я.Фішэра, Г.Гюнтэра і Ф.Ленца, каторыя лічылі, што немцы гэта «найбольш чыстыя арыйцы». Не прайшло і ста гадоў, як дзеля гэтай памылкі пазбавілася жыцьця больш за пяцьдзесят мільёнаў людзей.

Не так даўно ўсім вучоным-фальсіфікатарам і іхным нашчадкам быў дадзены тэарэтычны, палітычны і сакральны адлуп у самым цэнтрапуне сучаснага славянства. Мы людзі малыя і навіт зяпу разяваць не будзем не тое, што дзеля крыткі, але навіт і дзеля ўхваленьня думу славянскіх багатыроў-харугваносцаў.

Разгледзім лепш фактаграфію, каторая на прыкладзе асобнага вялікага славянскага народу ўшчэнт, як танк жабу, расціраe варожыя ідэялагічныя заходы. Бо некаторыя ня могуць суцішыцца. Мусім нашымі простымі сродкамі давесьці ім факт іхнай поўнай ідэйнай паразы на тле гісторычных падзеяў вакол Бацькаўшчыны усіх славянаў – Беларусі.

Падчас Ўсерасейскага перапісу насельніцтва ў 1897 годзе азваліся беларусамі, а вызначаліся паводле роднай мовы, 5.885.547 чалавек, у т.л. 29.347 у Царстве Польскім, 19.642 – на Каўказе, 12.346 – у Сібіры і 829 – у Цэнтральнае Азіі.

Праз якіх 102 гады мы бачым істотныя пазітыўныя зьмены. Нацыя ўзрасла ў агульнапрызнаных дзяржаўных межах на 16%, што ёсьць узорам дзеля бальбулькі Эўропы. Гады савецкага панаваньня спрыялі засяленьню беларусамі, то бок славянізацыі, неабсяжных прастораў Сібіры і Цэнтральнай Азіі. Ужо ў 1970 годзе там азвалася беларусамі 964.100.

Насуперак сцьвярджэньням аб гвалтоўнай русіфікацыі намі зафіксавана татальная беларусіфікацыя. Не меўшы на мэце аспрэчваць дадзеныя Першага Беларускага Перапісу падаем зробленыя паводле яго разьлікі, ад якіх загаснуць зоркі, на пагонах генэралаў «пятай калёны».

Беларускай мовай ў штодзённым ужытку карыстаецца 55,4% палякаў, 30,2% татараў, 16,2% літоўцаў, 1,7% украінцаў, 0,3% яўрэяў і 0,1% рускіх, каторыя жывуць у Беларусі. Больш таго, з улікам непажаданага адставаньня рускіх, расейскі ўрад праводзіць рэформу, каб зрабіць расейскі правапіс і мову больш падобнымі да сучаснай беларускай.

Пагадаем пра будучыню Беларусі па «бацькавай» руцэ

Ёсць бясспрэчным фактам, што колькасьць людзей, каторыя палічаць нашу мову роднай праз 1000 гадоў, а гэта натуральны тэрмін дзеля вымярэньня поспехаў нацыі, будзе вялікай і складзе 30 мільёнаў 810296 чалавек. Але не трэба хваляваццa, жыцьцёвай прасторы нам хопіць.

Відавочна, што народ-волат здоляе спыніць рух на ўсход натаўскіх зграяў і давершыць разбурэньне ідэялягічнага падмурку агрэсара ў выглядзе ангельскай палітычнай эканоміі, нямецкай філязофіі і французкага сацыялізму, каторыя не ўтрымліваюць у сабе нічога славянскага.

Пятая калёна добра разумее гэта. Яе агенты прасочваюцца паўсюдна, каб шкодзіць братам славянам ажыцьцявіць шлюб краінаў-сёстраў. Напрыклад, яны імкнуцца атруціць славянаў імпартнай жрачкай. А самі кажуць, у ёй халестырын, дык вы яго зьвярху гарэлачкай. Вось у нас ужо кожны сёмы рубель у таваразвароце ад гарэлачкі. Такім спосабам яны дамагаюцца росту колькасьці дэбілаў і ўмацаваньня бюджэту адпаведна патрабаваньням МВФ.

Яны разгарнулі шалёную прапаганду сексу і антысаветызму і пасьля краху савецкай улады ў 60 разоў распаўсюдзіліся пранцы. Але сапраўдны славянін не палохаецца французкай хваробы. Было 6 чаго. Прыкладам, у Менску на 100.000 жыхароў ня болей за дзьве з паловай сотні зарэестраваных сіфілітыкаў. Калі адкінуць нецікавых пэнсіянэраў і забароненых законам малалетак, то імавернасць падчапіць з першага разу не болей за 2%. Канешне, калі не ўлічваць навамоднага амэрыканскага СНІДу, ад якога дапамагае толькі кава з прэзэрватывамі. Дык у нас сніданутых не болей за 10.000 на рэспубліку-партызанку.

Пад уплывам радыёгаласоў адбываецца карозія праваслаўна-славянскіх каштоўнасьцяў, першым чынам сям'і. Пятая калёна спачатку бярэ шлюб, а потым разводзіцца паміж сабой і з астатнімі чатырма калёнамі (беларусамі, рускімі, украінцамі і іхнымі гібрыдамі). Праз гэта робіцца меней шлюбаў і болей разводаў. Прыкладам, у 1990 годзе было шлюбаў пад сто тысячаў, а летась пад семдзесят. Затое разводаў у 1990 было 35.000, а летась пад паўсотні тысячаў.

З асобай нянавісьцю пятая калёна разбурае масавы фізкультурны рух, каторы падмяняецца элітнымі заходнікімі забавамі, рознымі тэнісамі, хакеямі і боулінгамі. Праз гэта хворых на сухоты паболяла ўдвая.

Айчынная медыцына пераможа сухоты, нашага клясавага ворага, а хто адродзіць сапраўдныя славянскія віды спорту: азярод, апуку, гарадкі, лапту, каб дужаліся на крыжы, гулялі ў гулу, біліся сьценка на сьценку, праводзілі лыжныя і конныя выпрабаваньні, кідалі сякеру,бавіліся ў гуські, альбо пацяг, нарэшце. Во дзе задача дзеля сапраўды славянскіх спартыўных камітэтаў, каторыя не выпендрываюцца сьледам за распуснай Эўропай. Будучыня за Усеславянскімі гульнямі імя Пакацігарошака.

Асабліва пасьпяховымі сталіся дзеяньні пятай калёны на ідэялягічных рубяжах славянства. Часовае адмаўленьне ад сістэмы адзіных палітдзёў узору 1937-1973 году пацягнула палітычнае разбурэньне масавай сьвядомасьці. Некаторыя навіт сталі даваць веры хлусьні пра тое, што мы маглі жыць горай за некаторыя неславянскія народы. Навука абвяргае паклёпніцкія выхадкі наймітаў нашых ворагаў. Статыстычны сярэднямесячны заробак славяніна складае 600 даляраў ЗША, мангалоіда – 500, а негроіда – блізка 400 даляраў ЗША.

Калі мы аб'яднаемся, то скараціцца смяротнасць і падвысіцца нараджальнасць, колькасць самагубцаў перастане ўзрастаць на 10% за год і кожнае трэцяе немаўля не будзе хворым ад нараджэньня, а тыя 70% грамадзянаў, каторыя зараз лічаць сябе не зусім шчасьлівымі, засьмяюцца і кінуцца ў скокі.

Сапраўдныя славяне, каторыя вераць, што Прэзыдэнт вырашыць усе іхныя праблемы, дачакаюцца свайго Прэзыдэнта. Усё роўна якога. Славяне ўсіх любяць, хто Прэзыдэнт. Дачакаюцца, пакажуць пятай калёне хвігу і пойдуць бухаць пад гітару. А ён няхай рашае.

І ня трэба нас палохаць.

Просім не друкаваць нашыя імёны, бо калі пятая калёна ўсё ж такі перамажа, то будзе помсціць.

Акцыя «дбаю аб народзе»

Клініку для жанчын, якую пасьпяшаўся здаць у строй Лукашэнка, адразу затапіла вада

5 ліпеня 2001 года Аляксандр Лукашэнка праводзіў чарговую акцыю ў рэчышчы сваёй неабвешчанай перадвыбарнай кампаніі. Ён прыняў удзел ва ўрачыстым адкрыцці новага аперацыйна-рэанімацыйнага корпуса гарадской гінекалагічнай бальніцы Мінска. Рашэнне аб узвядзенні тут сучаснага спецыялізаванага цэнтра было прынятае пасля яго візіту ў верасні 1999 года ў гэту медыцынскую ўстанову. Натуральна, што акцыя «дбаю аб народзе» шырока рэкламавалася па тэлебачанні: была паказаная карцінка, як клапатлівы «кіраўнік» абыходзіць новыя палаты і аперацыйныя, цікавіцца здароўем жанчын, размаўляе з жыхарамі навакольных дамоў... Магчыма, «бацьку» і ў галаву не прыходзіла, што пацыенткі ў суперкласных палатах тут пакладзены таксама толькі для карцінкі – у корпусе пакуль шмат недаробак, і невядома калі можна будзе прыступаць да аперацыяў. Але калі ладзіцца «паказуха», усе ўдзельнікі акцыі дзейнічаюць аднолькава, быццам па змове.

Дарэчы, аб самой клініцы. З 1973 года яна размяшчалася ў старым чатырохпавярховым будынку, дзе раней быў туберкулёзны дыспансер. Спецыялісты гэтай клінікі першымі ў рэспубліцы пачалі ажыццяўляць аперацыі з дапамогай эндаскапічнай тэхнікі. Метад лапараскапіі, які лічыцца рэпрадуктыўнай і органазахоўваючай тэхналогіяй у сучаснай медыцыне (праз невялікія праколы брушной поласці ажыццяўляецца выдаленне паталогіяў і г.д.), мае шмат пераваг перад традыцыйнымі хірургічнымі маніпуляцыямі і карыстаецца заслужаным аўтарытэтам у пацыентаў.

У 1989 годзе на базе клінікі быў арганізаваны гарадскі эндаскапічны цэнтр, куды сталі звяртацца не толькі мінчане, але і жыхары рэспублікі. Толькі за апошні год такіх аперацыяў зроблена больш за 600, а 60 пацыентак пазбегли выдалення рэпрадуктыўных органаў. Натуральна, магчымасці гэтай клінікі ніяк не дазваляюць аказаць дапамогу ўсім, хто хацеў бы зрабіць аперацыю «літасцівым» спосабам. Ды і ўмовы далёкія ад камфортных: па 6-8 чалавек у палаце, адзін санвузел на цэлы паверх... Акрамя гэтага, некамплектная апаратура ў аперацыйнай пастаянна выходзіла са строю, што ў любы момант магло сарваць аперацыю... У такіх жахлівых умовах, тым не менш, на 200 ложках пралечваліся 7-7,5 тысяч хворых жанчын штогадова. Ніякіх светлых перспектываў у бліжэйшы час ні ў гэтай клініцы, ні ў іншых, а ў тысяч хворых жанчын — на людскія ўмовы лячэння, безумоўна, не было. Але загадаў А.Лукашэнка пабудаваць у самыя скарочаныя тэрміны новы будынак, абсталяваны найноўшым абсталяваннем для лячэння электарата жаночага роду. Хуценька быў зроблены праект, узвядзенне «прэзідэнцкага» аб'екта было даручана невядомым за якія заслугі Бабруйскаму камбінату буйнамаштабнага домабудавання, і работа закіпела!

Што давялося перажыць кіраўніцтву клінікі і міністэрства аховы здароўя за той абмежаваны час, адведзены кіраўніком краіны на ўзвядзенне новага аб'екта, набыццё абсталявання і яго мантаж, ведае адзін Бог. Натуральна, будаўнікі вельмі спяшаліся, як гэта бывае ў такіх выпадках, штосьці недараблялі, парушаючы методыкі і тэхналогіі... Аднак у прызначаны час прэзідэнт на прэзідэнта прылюдна разразаў чырвоную стужку перад уваходам у новы будынак.

Лічыцца, што па тым абсталяванні, якое закладзенае ў гэты корпус, мінская гінекалагічная клініка нічым не саступае лепшым еўрапейскім клінікам, а тэхніка дазваляе выкарыстоўваць усе сучасныя тэхналогіі, якія існуюць на гэты момант. Спецыялісты, якія працуюць у бальніцы, вельмі ганарацца гэтым будынкам са шкла і бетону, чатырма аперацыйнымі, якія могуць выкарыстоўвацца адначасова, лапараскапічнай стойкай фірмы «Карл Шторц», лабараторыяй з навейшымі мікраскопамі і аналізатарамі, сістэмай назірання за пацыенткай у пасляаперацыйны перыяд. Колькі каштавала ўсё гэта – трымаецца ў сакрэце. Дарэчы, мяркуецца, што на базе гэтага цэнтра частка працэдураў і даследаванняў будзе ажыццяўляцца на платнай аснове. За пэўны кошт тут можна будзе зрабіць бясшкодную для здароўя жанчыны аперацыю па стэрылізацыі... А калі зменіцца статус клінікі, то большасць аперацыяў будуць не бясплатныя. Так што не радуйцеся, малазабяспечаныя суайчынніцы. Для вас па-ранейшаму застануцца шматмесныя палаты і агульны туалет. Дарэчы, не варта разлічваць, што ў бліжэйшы час у новым корпусе ўвогуле пачнуць рабіць аперацыі. На наступны дзень пасля візіту прэзідэнта – ноччу прайшоў моцны лівень – падвальныя памяшканні запоўніліся вадой, падцёкі папаўзлі па бялюткіх столях на ўсіх паверхах... Супрацоўнікі бальніцы былі ў роспачы і вёдрамі выцягвалі на вуліцу ваду. Цяпер, напэўна, будзе «разборка» з будаўнікамі.

Ганна ПІЛАТОВІЧ

МАРАЛЬ

На былую сінагогу нацэлены нож бульдозера

Сусветная асацыяцыя беларускіх яўрэяў (САБЯ) занепакоена лёсам будынка былой мінскай сінагогі — гэта двухпавярховы цагляны дом пад нумарам 3 па вуліцы Дзімітрава.

Ён быў пабудаваны ў 70-я гады XIX стагоддзя на сродкі яўрэйскай абшчыны Мінска. У будынку размяшчаліся сінагога, памяшканні бібліятэкі і школы. У 1919 годзе, калі Мінск быў акупаваны польскімі легіёнамі, сінагога пацярпела ад антысеміцкага пагрому. Аднаўлены стараннямі людзей іудзейскі храм дзейнічаў да 1924 года, калі яго закрыла савецкая ўлада, насаджаючы атэізм. У гады Другой сусветнай вайны будынак спалілі гітлераўскія акупанты. Адроджаны нанова, ён быў аддадзены пад творчыя майстэрні вядомых беларускіх мастакоў — Вітольда Бялыніцкага-Бірулі, а пазней Віктара Маркаўца, Аляксандра Шацерніка, Сяргея Адашкевіча ды іншых.

Будынак з'яўляецца помнікам гісторыі і культуры і павінен быў мець, згодна закона, дзяржаўную ахову. Аднак тут адключылі ваду і электрычнасць, будынак агарадзілі плотам з аднасэнсоўным надпісам пра тое, што на месцы помніка плануецца ўзвядзенне чатырохпавярховага жылога дома з падземным гаражом і аўтастаянкай побач. Варта зазначыць, што будынак былой сінагогі знаходзіцца ў межах гістарычнага цэнтра Мінска, і такія праекты ёсць дзёрзкай непавагай да Закона аб ахове гістарычнай спадчыны. Такія планы сведчаць, што мінскае чынавенства рашуча плюе на гісторыю горада, архітэктурную спадчыну і Закон. А вярхоўная ўлада такім чыноўнікам патурае. Усе разам паводзяць сябе ў гістарычным цэнтры беларускай сталіцы як акупанты.

Старшыня САБЯ Якаў Гутман, падчас сустрэчы дэлегатаў III з'езда беларусаў свету з прадстаўнікамі дзяржаўных структураў, задаў пытанне віцэ-прэм'еру Міхаілу Дзямчуку аб захаванні старажытных яўрэйскіх могілак і аб сітуацыі вакол будынка былой сталічнай сінагогі. Што адказаў М.Дзямчук адносна запланаванай вынішчальнай акцыі, пакуль невядома. Хутчэй за ўсё, развядзе рукамі – позна спахапіліся.

Яўген ГАРЭЛІК

Старое віно ў... старыя мяхі

Не адзін раз згадваўся калектыўны ліст на імя прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь сп. Лінга, які яшчэ ў верасні 1999 года падпісалі трыццаць восем дзеячаў навукі і мастацтва. Вядомыя ў Беларусі людзі з заклапочанасцю выказваліся пра нездавальняючы стан помнікаў старажытнасці, шэраг з якіх з блаславення Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны ператвараюцца ў цалкам сучасныя камяніцы.

І вось чарговая нагода для працягу размовы: 27 чэрвеня афіцыйна апублікаваная пастанова Савета міністраў Рэспублікі Беларусь № 862, якая называецца «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні сістэмы органаў дзяржаўнага кіравання ў сферы аховы і рэстаўрацыі гісторыка-культурнай спадчыны» Гэты ўрадавы дакумент стаў вынікам дастаткова доўгай дыскусіі адносна выканання заканадаўства аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. А дыскутаваць было і ёсць пра што.

З году ў год ігнаруюцца правілы дзейнасці ў межах ахоўнай зоны Верхняга горада беларускай сталіцы, якая была зацверджаная рашэннем Мінскага гарвыканкама ад 21 лютага 1979 г. Паводле гэтага дакумента, у прыватнасці, абмежаваны рух транспартных сродкаў у раёне, акрэсленым вуліцай Інтэрнацыянальнай, набярэжная ракі Свіслач ад рэстарана «Журавінка» да вуліцы Няміга, вуліцай Няміга з уключэннем тэрыторыі Петрапаўлаўскай царквы, вул. Камсамольскай да яе перасячэння з вул. Інтэрнацыянальнай. Але насуперак патрабаванням умоваў утрымання ахоўнай зоны ў гістарычным цэнтры Мінска, які з'ўляецца помнікам горадабудаўніцтва і архітэктуры рэспубліканскага значэння і мае катэгорыю аховы «1», аўтамабілі ў яго межах пачуваюць сябе значна вальготней за людзей.

Сістэма добраўпарадкавання кварталаў гістарычнай забудовы ніяк не адлюстроўвае іх старадаўняй сутнасці. Што на вуліцах сучаснага горада, што ў гістарычным цэнтры традыцыйны да нядаўняга часу асфальт без сумнення мяняюць на бесераўскую плітку. Не іначай, як з мэтай стварэння выгодаў для «мерседэсаў» ды «маздаў» быў знішчаны брук, ацалелы на вуліцы Герцэна.

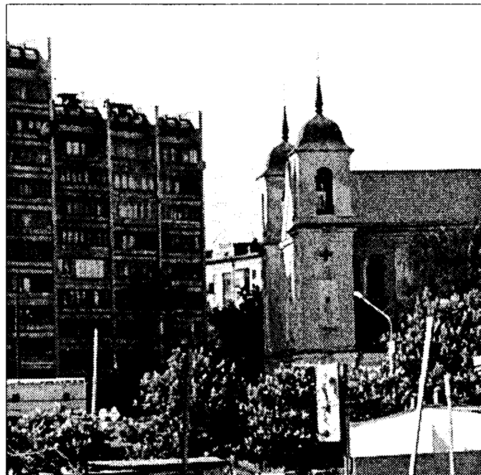
Такое ж брукаванае машчэнне, толькі закатанае пад асфальт, літаральна пару месяцаў таму было выбранае каўшом экскаватара на плошчы Свабоды ў ходзе добраўпарадкавання пад'езду да адбудаванай часткі «дома Шменкеля». Ведама ж, гарадскія чыноўнікі, якія атабарыліся ў памяшканнях з «еўрааддзелкай» інтэр'ераў, не павінны адчуваць няўтульнасць ні ў будынку, ні побач з ім.

А некалі ж была выдадзеная спецыяльная пастанова ЦК КПБ і Савета міністраў БССР аб размяшчэнні ў гэтым архітэктурным помніку Музея беларускай гісторыі. Якая там гісторыя, калі і сама Беларусь спакваля пускаецца з малатка ці не за панюх табакі! Колькі той гісторыі ў беларусаў. Для яе паказу хутка стане зашмат і будынка на Карла Маркса,12, дзе туліцца Нацыянальны музей гісторыі і культуры Беларусі.

А колькі ўжо заменена ў помніках архітэктуры аўтэнтычнай сталяркі на вырабы з ПВХ? І нікому да гэтага няма справы.

Пералік грубых парушэнняў Закона аб ахове спадчыны можна было б прадаўжаць. Але справа нават не ў колькасным пералічэнні. Галоўным становіцца якасны паказчык. Горадабудаўнічая палітыка ў Мінску, як, зрэшты, і ў Віцебску, Магілёве, Гродне, іншых гістарычных гарадах здаўна ажыццяўляецца без увагі на іх старажытны аб'ёмна-планіровачны характар.

У 60-70-я гады гістарычны цэнтр Мінска быў гвалтоўна парваны на кавалкі. Сёння асобныя яго часткі нават не маюць між сабой візуальных сувязяў. Праблемай з'яўляецца патрапіць з Верхняга горада ў Ракаўскае або Траецкае прадмесці. Пра запаведную тэрыторыю мінскага замчышча засталіся толькі ўспаміны. Сучасная будаўнічая індустрыя, аснашчаная магутнымі тэхнічнымі сродкамі, нахрапіста лезе менавіта ў самае сэрца беларускай сталіцы. Колькі было дыскусіяў адносна пракладкі другой лініі Мінскага метрапалітэна пад Верхнім горадам і будаўніцтва станцыі «Няміга» ў культурных пластах замчышча!

Няміга. Наўмысна закрытая жылым домам старажытная Петрапаўлаўская царква. Прыклад мінскай непавагі да спадчыны

А сучасныя горадабудаўнікі працягваюць нежартоўны наступ на гістарычную забудову. Ім мала было руйнавання старажытнай Нямігі, шматлікіх іншых гістарычных будынкаў. Яны не задаволіліся спарудай Палаца Рэспублікі, які цёмным цяжарам наваліўся на Верхні горад. Іх ненасытны імпэт не наталіўся ўзвядзеннем на месцы колішняй «Журавінкі» архітэктурнай спаруды, якая захінула ладны кавалак панарамы Верхняга горада. Зараз ім заманулася без уліку патрабаванняў заканадаўства аб ахове спадчыны ўгрувасціць за музеем Вялікай Айчыннай вайны гатэль на трыццаць паверхаў. І нават ценю сумнення не ўзнікла з нагоды невыканання артыкула закона, якім забараняецца «распрацоўка праектаў раённай планіроўкі, развіцця і рэканструкцыі гарадоў... без нанясення прынятых або распрацоўкі неабходных зонаў аховы матэрыяльных нерухомых каштоўнасцяў».

Ці дапускае, шаноўны чытач, каб нехта наважыўся перапісаць Рэмбранта або прыставіць рукі Венеры Мілоскай? Такая думка, па меншай меры, будзе аднесеная да катэгорыі абсурдных. Іншы падыход існуе пры рабоце з помнікамі архітэктуры. Гістарычны будынак не можа абараніць нават імя знакамітага яго стваральніка. Пагроза перайначвання і нават поўнага знішчэння навісае над выдатнымі творамі канструктывізму, створанымі ў Мінску славутым архітэктарам передваеннай пары Георгіем Лаўровым.

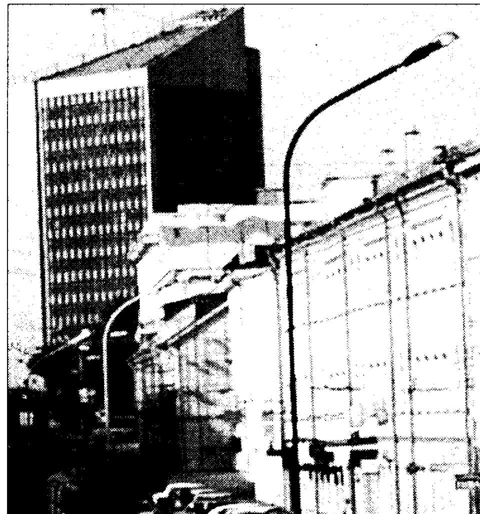
Падобна, такі ж лёс наканаваны і будынку колішняй гасцініцы «Беларусь», распрацоўка праекта знешняга і ўнутранага аблічча якой, абсталявання памяшканняў, дэталяў інтэр'ера была здзейсненая архітэктарам Аляксандрам Воінавым, пералік уганараванняў якога займае не адзін радок уборыстага тэксту.

Здавалася б, бяры гатовыя чарцяжы, якія захоўваюцца ў архіве тэхнічнай дакументацыі, дапасуй да задумаў славутага творцы сучасныя тэхналогіі і матэрыялы, выкарыстай звесткі аб знакамітасцях, якія спыняліся ў гатэлі за немалую гісторыю яго існавання, і адбою ад пастаяльцаў не будзе. Падобнае рэтра з адпаведным сэрвісам пацягне на ўсе пяць зорак. Але ў дакументах на яго рэстаўрацыю прадпісана захаваць толькі два вулічныя фасады. Ва ўсім астатнім гэта будзе цалкам новы будынак. Будучы гатэль можа і пацягне на дастатковую колькасць зорак. Але ж будзе страчаны выдатны помнік архітэктуры, які цалкам адпавядаў бы свайму першапачатковаму прызначэнню, што, дарэчы, не часта ўдаецца захаваць.

Пералічаных вышэй выпадкаў процьма. У гэтай сувязі пастанова Савета міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні сістэмы органаў дзяржаўнага кіравання ў сферы аховы і рэстаўрацыі гісторыка-культурнай спадчыны» прачытваецца не без насцярожанасці. Што ж істотна мяняецца з прыняццем гэтага дзяржаўнага дакумента?

Бадай, галоўны яго пафас закладзены ў пункце першым, якім вызначаная рэарганізацыя Камітэта па рэстаўрацыі і кансервацыі помнікаў пры міністэрстве культуры Рэспублікі Беларусь і Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны пры тым самым міністэрстве «шляхам іх зліцця з утварэннем **Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны пры міністэрстве культуры Рэспублікі Беларусь».** Быў Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны і застаецца. У яго **ўліваецца** Камітэт па рэстаўрацыі і кансервацыі помнікаў. Вось і ўся нескладаная механіка рэарганізацыі. Ёсць, праўда, даручэнне «да 1 студзеня 2002 г. унесці ва ўстаноўленым парадку ў Савет міністраў Рэспублікі Беларусь прапановы па ўдасканаленні дзейнасці па ахове гісторыка-культурнай спадчыны». Хто ж гэтыя прапановы будзе ўносіць? З пастановы вынікае, што той самы Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Сумненні адносна істотных зменаў у справе аховы помнікаў старажытнасці ў сувязі з пастановай Савета міністраў узнікаюць яшчэ і на падставе пазіцыі старшыні Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны **Дзмітрыя Бубноўскага. Менавіта яго подпісам пазначаны ўзгадненні, паводле якіх былі зруйнаваныя помнікі архітэктуры на пл. Свабоды, 19,21, на вул. Камсамольскай, 5,7,9/16.** Старшыня Камітэта, які ў адпаведнасці з заканадаўствам абавязаны прадухіляць страты адметных вартасцяў каштоўнасцяў, іх навукова неабгрунтаваныя змены», **санкцыянаваў узвядзенне на месцы гістарычнай забудовы сучасных новабудаў, чым задаволіў запатрабаванні іх новых уласнікаў на павелічэнне аб'ёмаў памяшканняў з мэтай атрымання максімальна магчымых прыбыткаў.**

Мінск. Старадаўнюю забудову вул. Інтэрнацыянальнай скажае безгустоўны хмарачос. Яшчэ прыклад непавагі да спадчыны

Толькі за апошні час Д.Бубноўскі двойчы выказаўся не на карысць нацыянальнай спадчыны народа Беларусі. Разважаючы ў газеце «Звязда» (2 чэрвеня 2001 г.) адносна лёсу мінскай ратушы, ён паставіў пад сумненне гістарычную вартасць сквера на Верхнім горадзе і размешчаных у ім малых архітэктурных формаў. Будучыню важнейшага помніка горадабудаўніцтва і архітэктуры непасрэдна адказны за яго ахову высокі дзяржаўны чыноўнік прапануе вырашыць не на падставе навукова абгрунтаванага праекта рэгенерацыі тэрыторыі, а паслугуючыся густам пэўных асобаў. Як вядома, абмеркавання архітэктурнай ідэі аднаўлення ратушы і арганізацыі тэрыторыі вакол яе не праводзілася. У той жа час, што вынікае з газетнай публікацыі, ужо падрыхтаваны да рэалізацыі праект, якім прадугледжанае **стварэнне абшырнай падземнай прасторы пад пляцам існуючага сквера**. Узнікаюць сумненні, што скарыстаная яна будзе для размяшчэння музейнай экспазіцыі. Гэты грандыёзны па сваіх затратах праект напаткае, верагодней, лёс комплексу будынкаў на плошчы Свабоды, 2-10, які так і не быў адрэстаўраваны для патрэбаў Нацыянальнага музея гісторыі і культуры.

Другое, адметнае сваім зместам, выказванне Д.Бубноўскага датычыць Кальварыйскіх могілак у Мінску. Цяжка паверыць у тое, што старшыня Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны не ведае пра існаванне рашэнняў Мінскага гарвыканкама № 205 за 1990 г. і № 692 за 1992 г., якія ў якасці аб'екта дзяржаўнай аховы вызначылі «комплекс Кальварыйскіх могілак» плошчай 14 га, а ў складзе яго касцёл, браму, шэраг магіл знакамітых асобаў. А калі ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў уключаныя толькі два архітэктурныя аб'екты, як сцвярджае Д.Бубноўскі, то на падставе якіх навукова абгрунтаваных аргументаў з-пад аховы дзяржавы выведзены комплекс могілак? І чаму да гэтага часу, насуперак вызначанай у артыкуле восем Закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны кампетэнцыі Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, не вырашаныя пытанні, звязаныя з «вывучэннем гісторыка-культурнай спадчыны, выяўленнем і ўлікам каштоўнасцяў». У дадзеным выпадку гэта датычыць канкрэтнага помніка — Кальварыйскіх могілак. Але ж тое самае можна гаварыць і ў адносінах больш 15 тысяч аб'ектаў спадчыны, якія фармальна дзяржавай ахоўваюцца, але вызначаны на выкананне такіх функцыяў дзяржаўны орган за іх адказнасці не нясе.

Якое ж чакаецца ўдасканаленне «сістэмы органаў дзяржаўнага кіравання ў сферы аховы і рэстаўрацыі гісторыка-культурнай спадчыны», калі хаця б дзеля прыстойнасці не памянялі назву Камітэта, праз дзейнасць якога спадчына народа Беларусі спазнала немалыя страты, а яго старшыня, нават не дачакаўшыся прасыхання чарніла на дакуменце, працягвае выказваць ранейшае непаважлівае стаўленне да помнікаў старажытнасці?!

Некага на вярхах гэта надта задавальняе.

Ян КАСТЫКА

АКЦЫІ

Моладзь абараняе лошыцкую сядзібу

8 ліпеня актывісты маладзёжнага грамадскага аб'яднання «Гісторыка» ладзілі акцыю па абароне Лошыцкага сядзібна-паркавага ансамбля, які знаходзіцца побач мінскага камвольнага камбіната на вул. Маякоўскага, цяпер ужо ў цэнтры вялікага мікрараёна. Удзельнікі акцыі паставілі мэтай прыцягнуць увагу да занядбанага стану гістарычна-вядомай мінскай сядзібы. Яна займае прыгожую мясцовасць, якая, на думку даследчыкаў, асвойвалася чалавекам ужо 2 тысячы гадоў таму, задоўга да прыходу ў гэтыя мясціны славянаў. Другая задача маладзёжнай культурнай акцыі заключалася ў захаванні пабудоваў ансамбля ад мінскіх альпіністаў, якія пастаянна збіраюцца тут для трэніровак на сценах млына — помніка архітэктуры рэспубліканскага значэння.

Сябры «Гісторыкі» надалі мерапрыемству прывабны характар забаўляльнага шоу-перформанса, які спалучаўся з пазнавальнай экскурсіяй. Апранутая ў нацыянальныя касцюмы моладзь разам з намеснікам дырэктара Лошыцкага парку Яўгенам Церахавым падаравалі альпіністам цагліну як сімвал пажадання і магчымасці збудаваць уласную і больш зручную, чым старадаўні млын, сцяну для набыцця досведу ў альпінісцкай навукі, а таксама грамату, якая змяшчала надзею на сумесную дзейнасць па захаванні спадчыны продкаў. Альпіністы адгукнуліся на паважлівыя адносіны і далучыліся да працяглай змястоўнай экскурсіі па рамантычным Лошыцкім парку.

Да месца зазначыць, што размовы пра пабудову спецыяльнай горкі для трэнінгу альпіністаў вядуцца ў адпаведных колах Мінска ўжо не меней за 30 гадоў. За гэты час некалі маладыя альпіністы паспелі састарэць і выгадаваць новае пакаленне, а гарадскія і рэспубліканскія ўлады гэтак і не вынайшлі крыху грошай, каб вырашыць набалелую праблему. Раней моладзь выкарыстоўвала для сваіх трэніровак магутныя сцены зачыненых касцёлаў і цэркваў, а цяпер бесгаспадарчых пабудоваў значна паменела. Дзіўна, што яны чамусьці знаходзяцца пад апекай міністэрства культуры. Таму добрай агульнай акцыяй моладзі магла б стаць пабудова адпаведнай трэніровачнай гары. Што паспрыяла б і захаванню гістарычных помнікаў, і ўмагчыміла б маладым аматарам альпінізму любімы занятак.

Эліза КУРЛОФ

Праз радавод сям'і – лёс Беларусі

Конкурс «Мой радавод: Лёс сям'і ў XX ст.» ладзіўся мінскім грамадскім аб'яднаннем «Дыярыуш» на працягу 2000-2001 гадоў. Галоўнай мэтай конкурсу было абуджэнне цікавасці дзяцей і падлеткаў да вывучэння «блізкай гісторыі»: гісторыі дзядоў, бацькоў, сваякоў, і той гісторыі, якая жыве ў памяці блізкіх людзей, у старых дакументах, фотаздымках. Вывучэнне блізкай гісторыі дазваляе лепш асэнсаваць гісторыю краіны.

Упершыню падобныя конкурсы пачалі ладзіцца каля 30 гадоў таму ў Заходняй Нямеччыне; праз нейкі час гэта зацікавіла ўсіх школьнікаў Заходняй Еўропы, а некалькі гадоў таму конкурсы па вывучэнні «блізкай гісторыі» сталі ладзіцца ў краінах Сярэдняй Еўропы (Польшча, Украіна, Балгарыя, Славенія).

Першы ўсебеларускі конкурс быў праведзены грамадскім Архівам найноўшае гісторыі ў 1998-99 гадах. Тады ў конкурсе «Блізкая гісторыя. Паўсядзённае жыццё ў Беларусі: 1945-1965» узяло ўдзел болей за 130 школьнікаў. У 1999 годзе на сумесны беларуска-ўкраінскі конкурс «Чалавек.Час. Помнік» даслалі свае працы 143 беларускія гісторыкі, літаратары, культуролагі: Віталь Скалабан, Ігар Кузняцоў, Вацлаў Арэшка, Алег Трусаў, Ларыса Андросік, Уладзімір Арлоў, Захар Шыбека, Лявон Баршчэўскі. Праца журы складалася з трох этапаў. На першым этапе з агульнай колькасці дасланых працаў у другі тур рэкамендаваліся тыя працы, якія тэматычна адпавядалі ўмовам конкурсу. У другім і трэцім турах падыход да працаў быў больш жорсткім: улічвалася арыгінальнасць сабранага дакументальнага матэрыялу, самастойнасць даследчыка, уменне выявіць сувязь між гісторыяй сям'і і гісторыяй краіны. У трэці тур выйшла 121 праца, у фінал – 45. Дыпломы I ступені атрымалі Антон Ермалёнак (Міёры), Дзмітрый Макаўчук (Пінск), Яўген Бельскі (вучань ліцэя імя Я.Коласа, Мінск), Аляксей Яцукевіч (Мінск), Вераніка Патоцкая (Баранавічы).

На сёлетні конкурс прыйшло шэсць працаў з бабруйскай дзіцячай калоніі. Па рашэнні арганізацыі «Рэгіянальная Беларусь», якая аказвала дапамогу пры арганізацыі конкурсу ў рэгіёнах, і яе лідэра Сямёна Домаша шасці гэтым вучням бабруйскай ВСОШ

Свята ўдзельнікаў конкурса

школьнікі, 15 пераможцаў паехалі на канферэнцыю ў Львоў.

Метадычную дапамогу пры падрыхтоўцы беларускіх конкурсаў аказвае *Korber-Stiftung* (Нямеччына) і *Osrodek KARTA* (Польшча).

Конкурс «Мой радавод: Лёс сям'і ў XX стагоддзі» быў абвешчаны 15 кастрычніка 2000 года. Працы прымаліся да 1 траўня 2001 г. Удзел у ім маглі браць вучні сярэдніх навучальных установаў: школ , ліцэяў, каледжаў, гімназіяў, ПТВ, тэхнікумаў.

Як адзначыла Ірына Коваль, сакратар гэтага конкурсу, 294 працы былі напісаныя з куратарамі (настаўнікі беларускай мовы, літаратуры, айчыннай гісторыі), 276 дасланыя з гарадоў, 22 – з пасёлкаў. З Мінска паступіла 114 працаў, лідэрам сярод рэгіёнаў стаў Светлагорск – 16 працаў, 64 працы прадставіў Мінскі машынабудаўнічы каледж. Усе працы напісаныя на беларускай мове, акрамя адной (па-расійску).

Трэба адзначыць, што на конкурс было даслана 10 працаў шасцікласнікаў, высокі ўзровень якіх быў адзначаны журы конкурсу, куды ўваходзілі вядомыя № 5 будуць перададзеныя адмысловыя падарункі.

Усе працы будуць захоўвацца ў архіве, а ўвосень плануецца выданне анталогіі з тэкстамі працаў удзельнікаў. Як зазначыў Лявон Баршчэўскі, калі б кожны здолеў напісаць свой радавод, тады Беларусь заганарылася б сваімі сынамі, сваёй гісторыяй, тады Беларусі будзе забяспечанае пераўтварэнне ў дэмакратычную краіну.

Партнёрамі ГА «Дыярыуш» па правядзенні конкурсу «Мой радавод: Лёс сям'і ў XX стагоддзі» выступілі Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны, Таварыства беларускай школы, грамадская ініцыятыва «Культурны кантакт», Згуртаванне беларускай шляхты, Беларуская музычная альтэрнатыва, Свабодны прафсаюз Беларускі, газеты «Рабочы», «Наша Ніва», «Беларуская маладзёжная», «Радыё Рацыя».

Пераможцаў усебеларускага даследчыцкага конкурсу школьнікаў «Мой радавод: Лёс сям'і ў XX стагоддзі» павіншаваў рок-гурт «Палац».

Ірына ТОЎСЦІК

Святочны торт для пераможцаў

Сталин любил рисовать и читать книги Ленина

Это удовлетворяло его чувство юмора

Недавно обнаруженные рисунки и карикатуры, автором которых считается Иосиф Сталин, возможно, позволят лучше понять склад ума одного из самых безжалостных диктаторов 20-го века. По свидетельству историка, члена Российской Академии наук Бориса Илизарова, во время заседаний Политбюро ЦК ВКП(б) Сталин нередко рисовал оскорбительные карикатуры на некоторых из своих будущих жертв. На одной такой карикатуре, которая, по мнению г-на Илизарова, датирована примерно 1930-м годом, сталинский министр финансов Николай Брюханов изображен голым, подвешенным за половые органы. Этот рисунок был найден вместе с запиской, написанной и подписанной Сталиным, в которой этот тиран не пытается скрывать своего удовлетворения в связи с той участью, которую он предопределил для г-на Брюханова, к тому времени уже четыре года являвшегося членом Политбюро. В записке, вверху которой стоит гриф «Особое досье», говорится: «Всем членам Политбюро. Брюханова за его нынешние и будущие прегрешения следует подвесить за яйца. Если они выдержат, тогда следует признать его невиновным, все равно что оправданным по суду. Если они оторвутся, его следует утопить в реке». Г-н Брюханов был казнен по приказу Сталина в 1938 году по сфальсифицированному обвинению. В 1956 году, через 3 года после смерти Сталина, он был реабилитирован.

Копию карикатуры и записки г-н Илизаров взял из государственного архива. Не так давно он также обнаружил документы КГБ СССР, из которых следует, что у Сталина был незаконнорожденный сын от 14-летней девушки. Эту любовную связь Кремль держал в тайне многие десятилетия. Сотни архивных томов по Сталину, который правил Россией с 20-х годов до самой своей смерти в 1953 году, остаются закрытыми даже для ученых.

«Эти рисунки предоставляют нам уникальную возможность заглянуть в его изощренный ум, — заявил г-н Илизаров, который сейчас пишет книгу о Сталине. — Не сомневаюсь, что есть еще множество подобных карикатур, которые высвечивают глубину его души». В архивах хранятся более 500 рисунков и карикатур. Десятки из них были нарисованы членами ближайшего окружения Сталина, в том числе портреты Николая Бухарина, доверенного лица Сталина, который также был казнен в 1938 году. Еще одним плодовитым рисовальщиком карикатур в Кремле был Валерий Межлаук, правая рука Сталина, который умер в тот же год.

Но г-н Илизаров считает, что многие из рисунков исполнены лично Сталиным в годы, когда его репрессивная политика унесла 20 миллионов жизней. Несколько экспертов подтверждают, что записка о г-не Брюханове написана рукой Сталина. «Рисунок и записка взяты из одного и того же досье, и я не сомневаюсь, что обе работы принадлежат Сталину», — сказал г-н Илизаров, отметив при этом, что на карикатуре г-н Брюханов изогнулся, как кошка. Г-н Илизаров считает, что эта карикатура является отражением ранних лет жизни Сталина, когда он наблюдал и, возможно, сам помогал другим детям мучить кошек. «Будучи ребенком, он присутствовал на нескольких казнях преступников через повешение, — сказал он. — У него было чувство юмора хулигана. Он любил унижать и высмеивать тех, кто его окружал. Он был садистом, особенно с людьми, которые над ним посмеивались». Сталин во время долгих заседаний Политбюро нередко рисовал синим карандашом.

В архивах имеются также десятки книг из его личной библиотеки, на полях которых он делал надписи и нередко рисовал оскорбительные силуэты людей, о которых читал. В его экземплярах ленинских трудов он делал комментарии, оскорбительные для отца русской революции, рисовал огромные знаки вопроса и рядом писал «Ха-ха-ха!». «Сталину очень нравилось черкать свои книги и документы, — заявила архивариус Лариса Роговая, которая имела доступ к сталинским архивам. — Он также рисовал на полях своих книг. И в приписках он не обращал внимания на свой язык. После разгрома фашистов он стал еще большим мегаманьяком. Он писал речи и по тексту делал разметки, где и как долго аудитория должна была, по его мнению, ему аплодировать».

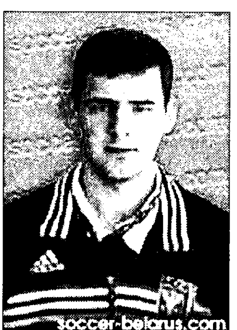
Марк ФРАНЧЕТТИ
(«The Sunday Times», Великобритания)

Ваўкоў баяцца — у лес не хадзіць?

Лепшая футбольная каманда Беларусі мінулага года — мазырская «Славія» — згуляе сёння позна ўвечары на Фарэрскіх астравах першы з двух паядынкаў 1 кваліфікацыйнага раунда Лігі чэмпіёнаў 2001-2002. Яе сапернікам будзе аматарскі клуб з горада Вагур, для якога сустрэча, нягледзячы на амаль векавую гісторыю клуба, стане толькі трэцяй на еўрапейскай арэне.

Фаварытам пары стопрацэнтова можна лічыць беларускіх футбалістаў, і ніякіх іншых вынікаў, акрамя дзвюх перамогаў, ды яшчэ з буйным лікам, чакаць мы ад мазыран не можам. Толькі чатыры легіянеры, тры палякі і югаслаў, неяк прафесійна ставяцца ў «Вагуры» да сваіх абавязкаў, дарэчы, адзін з іх, Кшыштаф Папчынскі, лідэр фарэрцаў і лепшы іх бамбардзір, з'яўляецца таксама галоўным трэнерам. Астатнія займаюцца рыбнай лоўляй і ў вольны час гуляюць у футбол. Можна яшчэ шмат чаго цікавага паведаміць аб незвычайным феномене астравіцянаў, але гэта ім моцы не дабавіць і шанцаў на поспех не павялічыць! З усіх пяці беларускіх камандаў, якія выступаюць у сёлетнім сезоне ў еўракубках, падначаленым югаслаўскага спецыяліста Улады Петравіча, пашанцавала больш за ўсіх.

A вось адну навіну, і даволі непрыемную, з лагера беларускага чэмпіёна мы паведаміць абавязаны. Лепшы гулец «Славіі», член нацыянальнай зборнай Беларусі, яе адзіны на-

Раман Васілюк - без права на гульню.

мінальны нападаючы Раман Васілюк, не быў уключаны ў склад мазыран на паездку. Больш за тое — ён выстаўлены на трансфер і пазбаўлены магчымасці гуляць у футбол у матчах беларускага першынства. Такога інцыдэнту ў беларускім спорце яшчэ не было. Акрамя таго, усе футбалісты, да асобага распараджэння кіраўніцтва, не маюць права адказваць на пытанні прадстаўнікоў прэсы, абмяркоўваць жыццё клуба і гэтак далей. Не вельмі зразумелае табу на слова! На ўсе просьбы пракаменціраваць сваё сенсацыйнае рашэнне з боку мазыран захоўваецца поўнае маўчанне. Не маем мы права ўмешвацца ва ўнутраныя справы клуба, але ўпэўненыя, павінна быць дадзеная адзнака здарэнню з боку рэспубліканскай федэрацыі. Галоўную зборную краіны чакаюць прынцыповыя сустрэчы адборачнага турніру да чэмпіянату свету супраць украінцаў і палякаў, а тут, на роўным месцы, яна можа страціць адзінага футбаліста, які добра ведае, як атакаваць вароты саперніка...

На вялікі жаль, настаўнік каманды , усё той жа Петравіч, не адзіны раз скардзіўся, што спартыўныя журналісты не вельмі «любяць» і яго, і каманду, а некалькі дзён таму, у інтэрв'ю папулярнай спартыўнай газеце «Прэсбол», Раман Васілюк даволі крытычна ацаніў сітуацыю, якая зараз існуе ў «Славіі», аналізаваў прычыны, чаму яна ніяк не можа выйсці на ўзровень свайго былога чэмпіёнскага «почарку», а крытыка, як вядома, не заўжды падабаецца. У адказ з'явіўся вось такі ўказ.

Парадавала сваіх шматлікіх аматараў мінскае «Дынама», якое выйшла ў трэці раунд Кубка УЕФА Інтэртота. Адзіны гол, забіты яе лідэрам Пятром Качурам у выязным матчы ў вароты гаспадароў, ізраільскага « Хапаэля», прынёс перамогу беларускім футбалістам — 1:0, і, па выніках дзвюх сустрэчаў, далей у сетцы розыгрышу засталіся яны. Наступнае выпрабаванне для каманды Аляксандра Піскарова будзе значна цяжэйшым, таму што ў наступных гульнях ім прыйдзецца сустрэцца з прадстаўніком нямецкага футбола, клубам першай бундэслігі «Вольфсбургам». Гэта хаця яшчэ далёка не «Барусія» ці, скажам, «Баварыя», але прайсці трэці бар'ер будзе складана. «Замак ваўкоў», так можна перавесці назву чарговага саперніка мінчан з аднайменнага горада ў Германіі. Ёсць «воўчыя» карані і ў прозвішчы яго настаўніка — Вольфганга Вольфа. Можна толькі ўявіць сабе, якую гульню прапануе дынамаўцам гэтая ледзь не «воўчая зграя»... «Папацець» нашым хлопцам прыйдзецца занадта.

Пяты сезон у гэтай самай хваленай лізе гуляе «Вольфсбург», і месцы, якія ён займаў — 14, 6, 7, 9 — могуць зрабіць уражанне аб тыповым серадняку. Прынамсі, апошні вынік, дзевяты радок сярод 18 калектываў, самае дакладнае сведчанне таму. За немцаў гуляе шмат легіянераў, якія прадстаўляюць ледзь не палову еўрапейскіх краінаў: Польшча, Харватыя, Шатландыя, Данія, Аўстрыя, Румынія. Калі дадаць у гэты спіс яшчэ Аўстралію, Гану ды Нігерыю, узнікне пытанне, які футбол нам прапануюць «ваўкі»? Тры гады таму «Вольфсбург» дэбютаваў у Кубку УЕФА і зараз мае ў сваім актыве 10 праведзеных матчаў, з якіх па тры разы выйграваў і рабіў нічые (астатнія прайграў), у колькасці забітых і прапушчаных мячоў мае раўнавагу. 11 — 11. Яго сапернікамі былі французскія «Осер» і «Седан», галандская «Рода», мадрыдскі «Атлетыка».. Лепшым дасягненнем можна лічыць выхад у адну шаснаццатую розыгрышу Кубка УЕФА, дзе немцы і саступілі іспанцам.

«Вольфсбург» і «Дынама» сустрэнуцца двойчы. 14 ліпеня ў Германіі, праз тыдзень — у Мінску.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1731 Нумар падпісаны ў друк 10/07/2001 (15:00) Наклад – 9.210